

NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

De la stânga la dreapta de sus în jos; Dr. Lucian Iosif Cueșdean, Gabriel Gheorghe, Lucian G. Costi

O noua școală de gândire românească

Conținut

NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	1
~Lucian G. Costi: „AUDIATUR ET ALTERA PARS (Prima pledoarie)“	4
I. PRIMA PLEDOARIE.....	4
1. INTRODUCERE	4
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	5
1. INTRODUCERE LA PARTEA A DOUA A PRIMEI PLEDOARII.....	8
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	8
~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române“ III.....	12
I. PRIMA PLEDOARIE (PARTEA A TREIA)	12
1. INTRODUCERE LA PARTEA A TREIA A PRIMEI PLEDOARII	12
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	13
Liturgia daco-română.....	15
~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (IV-V)“	17
AUDIATUR ET ALTERA PARS (4).....	17
I. A DOUA PLEDOARIE	17
1. INTRODUCERE LA CEA DE-A DOUA PLEDOARIE	17
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	17
3. ISPASUL SAU ÎNĂLȚAREA DOMNULUI.....	18
4. DE LA ISPAS LA ISPĂȘIRE	20
AUDIATUR ET ALTERA PARS (5).....	21
I. A TREIA PLEDOARIE (PRIMA PARTE)	22
1. INTRODUCERE LA PARTEA ÎNTÂIA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII	22
3. ÎMPOTRIVA.....	22
~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VI)“	24
AUDIATUR ET ALTERA PARS (6).....	25
1. INTRODUCERE LA PARTEA A DOUA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII	25
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	25
3. POTRIVĂ ȘI INDO-EUROPEANA	25
~Lucian G Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VII)“	28
AUDIATUR ET ALTERA PARS (7).....	28
III. A TREIA PLEDOARIE (PARTEA A TREIA)	28
1. INTRODUCERE LA PARTEA A TREIA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII	28

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	29
SUBMUȚIMEA CLO-POT-ULUI	29
~Lucian G Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VIII)“	34
AUDIATUR ET ALTERA PARS (8).....	34
III. A TREIA PLEDOARIE (PARTEA A PATRA)	34
1. INTRODUCERE LA PARTEA A PATRA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII.....	34
2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ.....	34
3. SUBMUȚIMEA CLOPOTULUI: ROPOTUL	35
4. DE LA <i>RĂP</i> LA <i>RĂP-EDE</i>	36
5. SUBMUȚIMEA CLOPOTULUI: ȘIPOTUL	37
6. SUBMUȚIMEA CLOPOTULUI: ȘOPOTUL.....	38
7. UN CUVÂNT RAR: HROPOT-UL.....	38
Anexa	39

~Lucian G. Costi: „AUDIATUR ET ALTERA PARS (Prima pledoarie)“

I. PRIMA PLEDOARIE

1. INTRODUCERE

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (*să fie ascultată și partea cealaltă*) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturiile acuzațiilor aduse. Ca urmare, avocații pârâtului au dreptul să confrunte mărturiile adversarilor, să dispute evidența prezentată de aceștia, să aducă martori și să se consulte cu pârâtul. Deși se cunoaște în scris încă din vremea dramaturgiei vechi grecești (Aeschylus, ori Eschil, tragedia *Eumenidele*, circa 458 î. C), dictonul AUDIATUR ET ALTERA PARS e probabil cu mult mai vechi și prezentarea lui în latină nu înseamnă că a fost inventat de jurisprudența romană, ci doar că a fost citat des în forma latină. Pe de altă parte, acesta este unul din cele mai călcate principii de drept, îndeobște în timpul prigoanelor dezlănțuite de ocupanți străini sau de dictaturi interne, de multe ori aflate tot în slujba directă a stăpânilor din afară. Procesele politice (în care intră și înscenările judiciare făcute învingșilor din războaie) nesocotesc *ab initio* acest principiu și chiar când admit participarea avocatului apărării, o fac din pură ipocrizie, ca să arate că există o spoială de corectitudine procedurală în desfășurarea acțiunii. Ne putem bucura de binefacerile acestui principiu doar în vremuri de libertate, când omul e slobod să spună adevărul așa cum este el definit în scrierile sfinte. Aceasta pentru simplul motiv că adevărul este de inspirație divină (*„Eu sunt calea, adevărul și viața“*, Ioan, 14, 6) și orice ascundere a sa, răstălmăcire sau cenzură îl anulează. Când amintim de principiul AUDIATUR ET ALTERA PARS, se mai presupune că judecătorii sunt imparțiali și nu manifestă idei preconcepționale care să defavorizeze pe pârât, întrucât fără aceste condiții orice argumente ale apărării se lovesc de urechi surde și în fond este invalidat principiul.

De această dată, judecătorii sunteți voi, cititorii cu inimă deschisă dezbaterii, gata să cercetați în deplină libertate de conștiință întreaga pricină în care a fost târâtă limba noastră cea română. Cei care au sufletul otrăvit de propaganda și de ura împotriva limbii românești au fost parte din tagma acuzatorilor și și-au spus cuvântul timp de 60 de ani. Nu lor li se răspunde acum, pentru că procesul e repus pe rol cu altă instanță și în alte vremuri.

Seria de articole din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS se referă cu precădere la aflarea adevărului asupra originii cuvintelor noastre folosite în special în limba liturgică. Respectivul cuvinte au fost catalogate în dicționarele și lucrările publicate de la 1944 încoace drept împrumutate din alte limbi, cum ar fi slava veche, limbi neoslave, greaca, maghiara, etc. În lumina cercetărilor făcute de savanții noștri, publicate după 1989, aceste etichetări sunt greșite și în final dăunătoare prin faptul că susțin un neadevăr cu intenție de propagandă. Plecând de la bazele metodologice stabilite de acești savanți, care constituie o veritabilă Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**), folosind procedee proprii și cunoștințe de limbi străine și de comunicare în medii străine de mai bine de trei decenii, am constatat că determinările „oficiale” sunt incorecte în toate cazurile studiate și nu au nimic de-a face cu obiectivitatea științifică.

Prin natura lor, articolele vin să ia apărarea limbii românești care a fost osândită pe nedrept timp de mai mult de jumătate de veac, deși autorul subsemnat a plecat la drum nu cu dorința expresă de a combate vederile oficiale, ci de a le verifica. Am constatat însă o deliberată voință de a răsturna adevărul și de a distorsiona probele. În fața minciunii dogmatice se naște revolta duhului, care s-a simțit lezat și e slobod să îmbrățișeze adevărul de care a fost lipsit! Așa s-a născut, dintr-o simplă verificare, o argumentare pentru partea pârâtă, adică limba română. Această pledoarie în favoarea apărării ei față de o acuzare nedreaptă se desfășoară sub titlul *„să fie ascultată și cealaltă parte“* (AUDIATUR ET ALTERA PARS în latină), principiu fundamental de drept ce nu a fost respectat în timpul lung scurs din 1944, deoarece nimeni nu avea voie să combată cu argumente dogma oficială. S-a auzit doar glasul acuzării și a judecătorilor numiți de aceeași acuzare. Demonstrațiile sunt făcute de pe poziții raționale, documentate și în conformitate cu principiile Logicii, de o persoană cu solidă pregătire lingvistică și matematică, finalist al Olimpiadei de Matematică din 1964. Argumentările decurg strâns din aproape în aproape, similar cu procedeele folosite în criminalistică, unde se pleacă de la puține informații pertinente, dar se ajunge la un rezultat unic, de necontestat. Cititorii familiarizați cu deducțiile logice din romanele polițiste de calitate în care acțiunea străbate meandre și aduce detalii aparent nevinovate, spre a revela în final cheia adevărului printr-o răsturnare bruscă, dar imbatabilă, de raționament care e mereu în contrast cu părerea majoritară împărtășită de specialiștii în domeniu, părere ferm ancorată în presupuneri greșite și fără profunzime, vor avea o surpriză plăcută în lectura acestor rânduri.

Articolele ce vor urma sub grupajul AUDIATUR ET ALTERA PARS presupun o înțelegere a unor noțiuni fundamentale de lingvistică și în special de etimologie, ramura care se ocupă cu studierea provenienței cuvintelor unei limbi și trasarea cât mai fidelă a drumului parcurs de acestea în evoluția limbii. Întrucât prezența unei introduceri care să definească pe larg toate noțiunile folosite ar face lectura greoaie și ar cere referirea permanentă la acel număr sau numere de jurnal

care cuprind respectivele concepte, am preferat să pastrez un minim necesar de definiții la începutul fiecărui articol și să lămuresc unii termeni tehnici pe parcurs. Pentru cei neavizați, există o școală nouă de lingvistică românească (NȘLR), despre care voi vorbi pe scurt mai jos.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Poveștile despre așa-zise influențe slave în limba română nu au nici un temei, fiind pură operă de imaginație. Limba română ȚĂRÂNEASCĂ a influențat alte limbi europene, dar n-avea cum să suporte influențe datorită caracterului său străvechi, de unicitate.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Româna este o adevărată arhivă a istoriei.

Lucian Iosif Cuesdean, Marea enigmă a românilor antici, 2007, p.6.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor NȘLR prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cuesdean. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin. Pe scurt, NȘLR argumentează cu dovezi convingătoare următoarele aspecte semnificative din limba românească:

2.1. Gradele de rudenie apropiate sunt definite prin reduplicare, adică prin repetarea unor silabe simple concepute doar din consoană + vocală: *tata, mama, nene, lele, nana, baba, bebe, țata, gaga* ca și acte fiziologice esențiale: *papa, pipi, caca*. **„Acest sistem este conceput în limba română și este destinat permanenței”** (13, Studiu introductiv, p. 20 – 21). Genialitatea făuritorilor acestui procedeu mnemotehnic constă tocmai în extrema sa simplitate. Nici o altă limbă nu cunoaște acest procedeu; orice asemănări cu limba noastră trădează influența din românește.

2.2. Româna posedă rădăcini proprii cu mare productivitate, fenomen neîntâlnit ca proporție în nici o limbă recentă sau atestată în antichitate, dar studierea lor este abia la început.

2.3. Româna are peste 900 de cuvinte din vocabularul principal care sunt monosilabe, demonstrând o preocupare organică, internă, pentru ușurința maximă în comunicare și memorizare (13, Studiu introductiv, p. 22).

2.4. Limba a evoluat de la simplu la complex, de la monosilabe spre plurisilabe; sufixele de genul *-us, -um, -os, -is* adăugate monosilabelor în limbile clasice din antichitate sunt apariții relativ recente comparativ cu vechimea cuvintelor dintr-o singură silabă. Lingvistica dogmatică pleacă tocmai de la conceptul opus, de exemplu susține că *foc* provine din *foc-us*.

2.5. Regăsirea unor cuvinte românești în toate idiomurile scrise în antichitate, idiomuri calificate drept artificiale (pentru că aveau caracter oficial, nu de comunicare populară și nu erau destinate consemnării vorbirii cotidiene, ci pentru folosința unei elite restrânse): sanscrita, persana, elina, latina, hitita, etc. (ibid.).

2.6. Civilizația străveche europeană precede cu câteva milenii pe cea sumeriană (10, p.23).

2.7. Există corespondențe cu sumeriana, în special la nivel de rădăcini fundamentale, cum ar fi **su** pentru mână (în rom. **su-mete, su-fleca, su-gruma, sub-su-o-ară, su-pune, su-veică**), **lu** pentru om (rom. **lu-me, că-lu-găr, lu-cră-tor**), etc. (3, p.4, p.9). Reiese că vechimea cuvintelor noastre depășește 5.000 de ani.

2.8. Există corespondențe cu civilizația egipteană, spre exemplu particulele *ra, re, ka, ankh* (însemnând soare cu vocale a și e, sufluet, obiect sacru), care se regăsesc și în construirea multor cuvinte românești, de pildă în *ra-za, va-ra, soa-re, re-ge, că-lugăr, român-ca, oltean-ca, An-ca, tal-anga, ev-angh-elie, băl-âng-ăni, p-âng-ări* (ibid., p.10). *Tut-ankh-amon* corespunde lui: *Atoate [cunoscător] ale celor sacre ale lui Amon. Tut* are corespondențe cu PFC *tot, s-tud-iu, ati-tud-ine, tut-ă* (sensul negativ).

2.9. Discuția asupra vocalelor primare **â** și **î**, sunete ale limbii naturale care se schimbă în timpul flexiunii cuvintelor, **â** ↔ **a** și **î** ↔ **i**, de pildă *țărăna* ↔ *țăran* și *sfânt* ↔ *asfințit* conduce la grafiera lor corectă (13, capitolul 5, â, î, p. 97).

2.10. G. Gheorghe propune: **„Ecuția de aur a lingvisticii europene: limba română = latina vulgară (rustică) = „limba barbară” a Europei = așa-zisa indo-europeană comună”** (13, Dedicatio).

Continuarea în numărul viitor a discuției de sinteză asupra descoperirilor NŞLR.

Mai întâi vom trece în revistă cuvinte din fondul principal al limbii care au fost etichetate „oficial” drept neromânești. Milă a fost găsit ca luat dintr-o limbă străină și osândit. Se dovedește contrariul.

MILA

Mila păcii, jertfa laudei.

Și să fie milele marelui Dumnezeu și

Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

Liturghia daco-română

Noi, ce din mila sfântului

Umbră facem pământului,

Rugămu-ne-ndurărilor,

Luceafărului mărilor;

Mihai Eminescu, Rugăciune

Milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima.

Mai de milă, mai de silă.

Plouă cu nemiluita.

Zicători și vorbe românești

Milă e o vorbă românească absolută, neregăsită în vreo altă limbă. Descoperim în limbi străine felurite variante ale cuvântului românesc, cu adăugări de sufixe sau prefixe, dar nu găsim nicăieri cuvântul de bază, simplu, construit pe monosilaba **mil** de la care pleacă întreaga familie, adică pe **mil-ă** însuși. Prin definiție, limba care posedă rădăcina fundamentală din care se clădesc cuvinte înrudite, este limba matcă ce a generat familia de cuvinte și această zestre a ei nu poate fi negată, indiferent ce alte mame vitrege adoptă tardiv, în perioade de avânt istoric, variante sau frânturi din respectiva familie de cuvinte. Mai mult, monosilaba **mil** este nu numai un punct de plecare în clădirea familiei de cuvinte brodată pe sensul de *cruțare/fără cruțare*, ci este o **particulă fundamentală de construcție (PFC)** care e ea însăși derivată din codul **m*I**, adică din monosilaba făurită din consoanele **m** și **I** între care se intercalează o vocală sau un diftong. Așadar cărămida lingvistică **mil** e ea însăși parte a unui sistem savant al codului **m*I** regăsit de sine stătător, neîmprumutat, numai în românește și în limbile familiei romanice (ex.: **mal-** în latină, italiană, franceză, **mol-** în rom. *mol-imă*, *mol-it-vă*, it. *mol-to*, **moal-** în rom. *moale*, **mul-** în rom. *mult*, *mul-gere*, **mel-** în lat. *mel-is*, rom. *mel-c*). Frecvența cu care e folosit substantivul abstract de gen feminin *milă* în românește, în zicători, proverbe, expresii, în limba de toate zilele, în vocabularul bisericesc, ar fi trebuit să dea de gândit specialiștilor în lingvistică înainte să declare că slova e împrumutată dintr-o limbă nouă (DLRM, din bg. *milo*, sic!), dacă, desigur, ar fi fost obiectivi, pentru că apar două aspecte (6). Primul aspect e legat de faptul că o limbă dovedit veche, cum e limba noastră, când folosește atât de des un cuvânt din fondul său lexical principal, înseamnă că și-a făcut o alegere din propriul său material lingvistic. Orice împrumutare de cuvinte din alte limbi, recente, s-ar justifica numai dacă în acele

limbi există noțiuni pe care nu le regăsești acasă. Ori noțiunea de blândețe, cruțare, compasiune, nu a fost niciodată prezentă la năvălitorii cu care ne-a blagoslovit soarta să intrăm în contact. Cum să preiei atunci de la acele grupuri agresive un cuvânt care să exprime o stare de spirit inexistentă acolo? Nimeni nu poate dăruii ce nu posedă, și reciproc, nu ai ce să iei de la cine nu are. Al doilea aspect este legat de o caracteristică majoră de comportament uman, o trăsătură a psihologiei colective decantată pe milenii a societății românești, care a pus accentul pe o atitudine de cruțare față de natură și ființele din jur, pe o atitudine de compasiune, nu de trufie și superioritate. Era firesc să apară din laboratorul propriu, străvechi, al limbii, un cuvânt cheie care să definească un atare fel de a fi al românului. Acest cuvânt este **mila**.

Pentru *milă*, DLRM găsește nu mai puțin de 27 de înțelesuri, fără ca lista să fie completă. Bogăția de imagini pe care le au compuşii lui *milă* nu are echivalent în alte limbi. De pildă, poți spune în engleză *it rains without mercy*, sau în fr. *il pleut sans merci* pentru *plouă cu nemiluita*, dar în acele graiuri lipsește conotația metaforică pe care o transmite prin asociație expresia ce conține vorba românească *nemiluita*, care pune pe seama Cerului o supărare teribilă, ca o răzbunare către cei de pe pământ manifestată prin *ne-milă*!

Deosebit de instructivă este trecerea în revistă a determinărilor făcute de DLRM pentru *milă* și ceilalți membri ai familiei sale din limba noastră. Contradicțiile care se nasc din afirmațiile notate în DLRM anulează în fapt tot ce susțin lingviștii oficiali (6). Pentru *milă*, DLRM găsește o obârșie bulgărească, pretinzând că *milă* provine din bg. *milo* (care nici nu e de gen feminin ca în originalul românesc, ci e o potrivă ca să semene în final cu vocala *ă* din română!). Deoarece limba bulgară e parte din grupul limbilor slave, **am putea deduce** că *milă* are proveniență slavă și e de presupus că asta a fost intenția autorilor DLRM, adică să demonstreze cu orice chip că româneasca e strâns legată și îndatorată graiurilor slave, de la care a preluat mii de slove. Dar *milă* nu există în nicio altă limbă slavă! Chiar în bg., cuvântul obișnuit nu e *milo*, ci *milost*! În limbile neoslave, există *milost* în sb., bg., *milosti* în slovenă. În rusește apare *milost'*, în ucr. *milisti*, iar în limbile slave apusene, cehă *soucít*, slovacă, *sucít*, pol. *milosierdzie*. Deci acolo unde apare vreun cuvânt asemănător cu cel din română, acela e compus din rădăcina **mil** plus o terminație de trei-patru sunete, adică o vorbă mai lungă decât modelul originar *mil-ă*. Orice vorbă mai complicată este efectul, nu cauza celei simple (vezi paragraful 2.4 de mai sus). Exceptând poloneza, terminația respectivă reproduce sufixele arhaice *-os* și *-te*, făurite tot în românește, regăsite în lumea romanică, așa cum se va demonstra. Determinarea din DLRM ne conduce la următoarea concluzie: *milă* nu poate proveni din vreo limbă slavă, pentru că niciuna nu are cuvântul. Neavându-l, nu-l poate dăruii! Bulgara este o limbă neoslavă, transplantată, nu de baștină! A se vedea discuția detaliată din lucrarea *Româna, limba vechii Europe*, de dr. L. I. Cuesdean (3, p. 161 – 164). Faptul că există ceva similar în bulgară, o limbă nouă, apărută pe un teritoriu pe care anterior se vorbea, cu acte în regulă, numai românește, nu dovedește că bulgara l-a dăruit românei, ci că româna, limba locului, l-a dăruit bulgarei, limba năvălitorilor (5, p. 127 -146). DLRM ignoră faptul că Academia Română în 1943 denumea pe bună dreptate toate limbile slave sudice, între care și bulgara, **limbi neoslave**, vădind diferențe majore față de cele slave nord-estice, de la sursă!

Pentru unii compuşii de la *milă*, DLRM nu mai dă originea din bulgară, ci schimbă obârșia, pretinzând că modelul, etimonul pe care zice-se că l-am fi imitat noi în românește provine de astă dată din vechea slavă! Inconsecvența sursei, a etimonului, care ba e bulgăresc, ba e vechi slav, trădează făcătura. Conform cu DLRM, verbul *a milui* vine din slavă, deoarece acolo apare în v.sl. verbul *milovati*, cu doar rădăcina asemănătoare, apoi adjectivul *milostiv* vine tot din slavă, din v.sl. *milostivŭ*, substantivele feminine *milostenie* și *milosârdie* vin din slavă, din v.sl. *milostyni* și *milosrŭdije*. Culmea, substantivul *milă*, ca atare, nu e atestat în v.sl.! Pe scurt deci, după DLRM, substantivul *milă* vine din bulgărește, dar verbul derivat cât se poate de firesc din substantivul *milă*, adică *a milui*, vine dintr-o limbă mai veche decât bulgara, din vechea slavă, unde apare în texte sub forma *milovati*. Să analizăm dacă aceste determinări sunt corecte.

A milui este un verb ce pleacă din rădăcina **mil** – a substantivului *mil-a*, la care s-a adăugat terminația verbală *-ui*, care plasează verbul în conjugarea a IV-a românească. Cele patru conjugări românești sunt atestate și în latină, deci au o vechime cu cel puțin opt secole mai mare de orice verb atestat în textele din vechea slavă! Dacă ar fi provenit de la *milova-ti*, adică de la un cuvânt notat abia în veacul al IX-lea, verbul nostru *a milui*, (infinitiv lung: *miluire*), ar fi trebuit să aibă terminația infinitivală în **-a**, care l-ar fi plasat în conjugarea a I-a românească, și s-ar fi spus *a mil-a* sau *a milov-a*, ceea ce nu e totuna! În realitate, procesul a fost exact pe dos; *milovati* este o copie în v.sl. a verbului românesc *a milui*, pentru că în v.sl. lipsește cuvântul de bază de la care se făuresc toți compuşii familiei, adică substantivul *milă*. Vocala *a* din terminația infinitivului verbului din v.sl. reproduce pe *a* de la sfârșitul lui *mil-a*. *Milostiv*, discutat separat mai jos, este un cuvânt românesc *mil-os-tiv*, preluat de v.sl. *Milostenie* e construit din *mil-os-t(e)* la care se adaugă sufixul *-enie*, foarte productiv în română: *cumint-enie*, *zgârc-enie*, *urât-enie*, *curăț-enie*, etc. *Milosârdie* e un cuvânt compus tot românesc, aflat cu precădere în limbajul preoțesc: *mil+osârdie*. Toate aceste cuvinte sunt construcții plecate de la un cuvânt rădăcină, **milă**, care se află în românește, dar nu se află în v.sl., ceea ce conduce la concluzia că ele nu puteau fi făurite într-o limbă care nu avea componenta de bază, ca urmare sunt toate reproduceri ale originalelor românești. În lumina celor arătate mai sus, e limpede că slava veche, bulgara, și mai apoi celelalte limbi slave au împrumutat din românește cuvinte derivate pentru această virtute tipic creștină, abia la

data încreștinării, cu înțeles religios la început, mai târziu și cu înțeles mirean, prin extensiune. Exprimarea **Doamne miluiește**, pe care o auzim atât de des în ritualul nostru ortodox, e pe românește și a fost răspândită în limbile slave ca formulă consacrată inamovibilă direct din română, formulă în care s-a tradus doar **Doamne** prin **Bog**, sau **Gospodi**, dar nu și ce să facă Domnul, pentru că verbul *a milui* lipsea din slavă, de aceea există *Bog (Gospodi), pomil-ui!* A se compara cu expresia din engleză *Lord, have mercy*, unde *mercy* e preluat din lumea romanică (fr. *merci*, lat. *merced, -edis*), englezii primind creștinismul cu aproape șase secole înaintea slavilor și, cu toate că beneficiau de o limbă bogată, totuși au preluat un cuvânt cu înțeles specializat, liturgic, pe care nu-l aveau! Același fenomen s-a petrecut cu slavii în perioada lor de absorbție a civilizației creștine de la români (atât cât au putut absorbi...) și a trecerii de la stadiul de păgânitate la creștinism, la aproape un mileniu de la apariția creștinismului.

1. INTRODUCERE LA PARTEA A DOUA A PRIMEI PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (să fie ascultată și partea cealaltă) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al doilea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea succintă a dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările „oficiale”, apoi aduce probe inedite care certifică obârșia românească a lui **milă** și a familiei de cuvinte derivate din **milă**.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

În limba română nu există cuvinte slave.

Convorbire (1998) cu Gabriel Gheorghe, laureat al Premiului Academiei Române

Societatea românilor exista în timpul sumerienilor, doar că noi încă nu avem informații scrise despre ea.

Lucian Iosif Cuesdean, Marea enigmă a românilor antici, 2007, p.7.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor NȘLR prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cuesdean. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin. Pe scurt, NȘLR argumentează cu dovezi convingătoare următoarele aspecte semnificative din limba românească (continuarea punctelor din articolul precedent):

2.11. Teritoriul pe care s-a vorbit limba română coincide cu extinderea maximă dată de arheologi pentru spațiul Vechii Europe începând cu orizontul anilor 6.500 î. C. Coincidența aceasta nu poate să nu aibă impact asupra ipotezei vechimii limbii oamenilor care au făurit cea primă civilizație europeană, adică a limbii noastre. Însumate, ariile culturilor Cucuteni, Tisa, Hamangia, Vincea, Criș, etc., ajung la peste 1.200.000 km² pentru Vechea Europă. Năvălirile barbare au restrâns, prin exterminare și asimilare, acest spațiu la cel carpatic și pericarpatic. Niciodată însă, nimeni, n-a reușit să ne înfrângă total. Chiar în cea mai cumplită năvălire, cea din vara anului 1940, când am fost atacați spre a fi nimiciți definitiv, concomitent, de armate adunate din **13 state** dușmănoase (sub steagul roșu anticreștin al URSS, statele: Rusia, Ucraina, Bielorusia, Gruzia, Armenia, Azerbaidjan, Uzbekistan, Kazakstan, Turkmenistan, Kirghizia, Tadjikistan, apoi Ungaria și Bulgaria) de jur împrejur, statul românesc nu a putut fi anihilat, ceea ce constituie o performanță unică în toată istoria Europei. A fost coaliția antiromânească cea mai feroce din istoria noastră. Izbânda aceasta de a rezista ca entitate statală în ciuda oricărei logici pământești ar trebui să dea de gândit detractorilor neamului nostru și scepticilor autohtoni.

2.12. Dacă civilizația spațiului străvechi românesc are o vechime de peste 7.500 de ani, Roma s-a născut doar în anul 753 î. C., deci este de dată mult mai recentă. Anterioritatea latinei clasice față de româna țărănească este infirmată de probe arheologice și analize lingvistice. În latină apar cuvinte stinghere, existând fără să fie parte dintr-o familie de cuvinte, fapt ce suscită controverse. De exemplu, cuvântul latin *ingurgitare* trebuie să plece de la o rădăcină **gur**, care se regăsește ca atare doar în română, **gur-a** (3). *Ne-glige-re* trebuie să plece de la o rădăcină *glige*, care există însă doar în românește, **grij-a** [DLRM (6) îl descoperă, fără nici o explicație valabilă, ca provenind din bg. *grija*, care e de fapt împrumut din românește, limba locului, existentă aici pe când nici nu se știa de bulgari]. A fi *neglijent* înseamnă a nu avea **grijă** (6). Prin definiție, limba care posedă rădăcini de clădire a familiilor de cuvinte este o limbă

originară, donatoare și mai veche decât o ramură înrudită cu ea căreia îi lipsesc acele rădăcini. Limba plecată dintr-un spațiu pierde și deformează cuvinte din graiul ancestral al locului de obârșie. În cazurile de mai sus, se vede sărăcia de sensuri în latină și modificările consonantice în raport cu limba română.

2.13. Originea onomatopeică a celor mai vechi cuvinte românești (3, p.16).

2.14. Dr. Lucian I. Cueșdean notează 265 de onomatopee listate în DEX, care prin compunere dau naștere la peste 2.000 de cuvinte (ibid., p.28, 30).

2.15. Derivarea cuvintelor se face prin modificări consonantice -eufonii- (de exemplu *p, b, v, f*, de la *poc, boc, voc-e, foc*, etc.) și alunecări vocalice inclusiv diftongări (ibid., p.35).

2.16. Construirea primelor coduri sonore, la început naturale, ivite prin imitația sunetelor din natură, apoi a codurilor elaborate, derivate, artificiale. Codurile sonore dau naștere la sfere semantice de cuvinte care gravitează în jurul unui concept inițial: *ra, re, ro*, pentru soare, produc *ra-za, re-ge, ro-ata, ho-ra, ro-șu, ră-sărit*. *Ru, ro*, pentru râu, produc *Ru-mân, Ro-mân, Ni-(i)st-ru* (o stenogramă tipic românească pentru o exprimare mai completă, cu subiect, predicat și complement: *apa ista e un rîu*), *ro-ua, ru-de* (oamenii aceleiași familii de lângă rîu).

2.17. Dr. Lucian I. Cueșdean listează 460 de coduri de construcție ale limbii române, din care aproape jumătate (224) sunt de forma consoană+vocală+consoană (gen *foc, fum, puh, bos*). Vocala diferențiază un cod care are aceleași consoane, de exemplu: *pah*, în *pah-ar* și *puh* în *puh-oi, puh-av, nar* în *am-nar, nor* în *nor-oc, năr* în *tă-năr, nur* în *nur-lie*; *duh* în *duh-ni, duh-ov-nic, văz-duh, bur-duh-os, dih* în *dih-anie, dih-onie, dih-ai*. Alunecarea consonantică îmbogățește sensul codurilor: *puh* clădește pe *buh* în *buh-ăit, buh-ai*, apoi *buf-nița, pah* clădește pe *bah* în *Bah-lui, Bâc*, de unde *Bach* în germană (extrem de productiv în onomastica și toponimia germană). Prezența unui mare număr din aceste coduri în latină trădează strânsa înrudire la nivel de PFC a celor două limbi (ibid., p. 100, p.121-142).

2.18. Apariția construcțiilor sonore din silabe: *Ro-ma* reproduce etruscul *Ru-ma*, adică *Râ-ul Ma-re, Da-cii* e sinonim la nivel de morfeme cu *Ru-mân-ii*, adică oamenii râului, *da = ru, cii = mân-ii* (2, p.5, 47, 82). Aici este explicația permanentei suprapunerii roman-român, care e la originea confuziei contemporane. *Ro-mâni-a* este un sinonim perfect la nivel de silabe primordiale cu *Da-ci-a*, însemnând absolut același lucru: țara oamenilor *man* ori *ci* de pe ape *ro*, sau *da*. Din acest punct de vedere, dilema care e numele corect al țării noastre, *Ro-mâni-a* ori *Da-ci-a* este o chestiune de alegere între două nume strict românești, pentru că *Ro-mân-i-a* nu provine din limba latină, cum se bate neconștient și nefondat moneda. A se vedea Dr. Cueșdean, Lucian I., *Româna, limba vechii Europe*, Editura Solif, București, 2006. Nu e vina românilor că *ro-man-ii* au folosit exact același nume din materialul lingvistic al limbii lor, înrudită cu a noastră, dar prioritar e cuvântul nostru, deoarece e construit din monosilabe cu sens precizat. Una din sarcinile exercițiului etimologic este să descopere și să demonstreze obârșia, proveniența cuvintelor, în cele din urmă, ce limbă deține întâietatea acestora, care e matca ce generează și care e maștera care preia vorbele fără să recunoască plagierea. Etimologic, silabele românești cu sens sunt anterioare cuvintelor latine, pentru simplul motiv că latina abia mai păstrează urme din alcătuirea sa originară silabică, fiindcă le-a pierdut în timpul evoluției sale spre rafinare, stilizare și complexitate gramaticală, în timp ce româneasca le păstrează abundant neschimbat!

2.19. Elaborarea cuvintelor cu sens abstract prin metafore și alegorii pornind de la monosilabe onomatopeice: *pac* e sunet de lovitură, bruscare, cădere, este o onomatopee cod primar din care apare derivarea cu sens negativ, de catastrofă, *pac-os-te*, și căderea în *păc-at*. *Peccat-um* din latină pierduse deja rădăcina precisă, onomatopeică, pentru că latina a scos din uz vocalele *ă* și *î*, *ă* fiind redat prin *e*. *Păc-at* e mai arhaic decât *peccatum*! Nu știm exact ce a determinat alungarea din rostirea latinească a celor două vocale primare, naturale, unii cercetători consideră că e vorba de o epurare estetică, oratorică, de rafinare a limbajului. Posibil; oricum ar fi, latina s-a îndepărtat de matcă. Varietatea și bogăția cu care se produc cuvinte din onomatopeele care stau la baza vocabularului românesc denotă o capacitate de abstractizare și o imaginație poetică neregăsită în vreo altă limbă europeană. Avem aici încă o probă a originalității limbii care exclude orice proveniență străină. Limba noastră s-a clădit organic, dinăuntru, prin ea însăși, din vremuri imemorabile. Cărămizile ce constituie edificiul ei poartă pecețile puse de strămoșii noștri, iar noi suntem datori să aducem la lumină toate acele peceți.

2.20. Dr. Lucian I. Cueșdean introduce conceptul de Prim Grai European, prescurtat PGE (ibid., p.5).

2.21. NȘLR folosește noțiunea de **morfem** pentru **particula fundamentală de construcție** (în lucrarea de față e prescurtată **PFC**), ceea ce în engleză s-ar putea chema "basic building block" (BBB) (3, p. 27).

2.22. **Particulele fundamentale de construcție** stau la baza edificării prin derivare, aglutinare, modificare vocalică și consonantică a întregului vocabular vechi românesc.

Continuarea în numărul viitor a discuției de sinteză asupra descoperirilor NŞLR.

În numărul precedent am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. Dacă *milă* vine din bg., cum pretinde DLRM, atunci de ce pentru unii compuși de la *milă*, DLRM nu mai dă originea din bulgară, ci schimbă obârșia, pretinzând că modelul, etimonul pe care zice-se că l-am fi imitat noi în românește provine de astă dată din vechea slavă! Inconsecvența sursei, a etimonului, care ba e bulgăresc, ba e vechi slav, trădează făcătura. Conform cu DLRM, verbul *a milui* vine din v.sl., deoarece acolo apare verbul *milovati*, cu care are în comun doar rădăcina *mil*, apoi adjectivul *milostiv* vine tot din slavă, din v.sl. *milostivŭ*, substantivele feminine *milostenie* și *milosârdie* vin din slavă, din v.sl. *milostyni* și *milosŭrdije*. Culmea, substantivul *milă*, ca atare, nu e atestat în v.sl.! **Simpla înșiruire de slove corespondente în alte limbi, asemănătoare sonor și semantic cu cele românești nu probează cine a luat slovele de la cine.** Chiar admitând dogma oficială că româna continuă latina populară vorbită în Dacia după 106 d.C., și tot am ajunge la concluzia opusă celei susținute de lingviștii DLRM: româna fiind mai veche, ea este limba donatoare, iar nu v.sl.! Să adăstăm puțin asupra acestui raționament: avem o submulțime formată din elemente existente în limba A (în cazul nostru româna) și în limba B (aici vechea slavă). Oficial limba A este atestată ca fiind cu veacuri mai veche decât limba B. În absența vreunei rupturi catastrofice în limba A, putem afirma că elementele comune limbilor A și B provin din limba A, sau dintr-o terță limbă C, anterioară limbilor A și B, dar sub niciun motiv din limba B, care e cea mai recentă pe scara istorică. Nicio ruptură catastrofică nu e menționată despre limba A, dar limba B abia apare în veacul IX și se știe precis că limba B, săracă prin definiția ei de limbă nomadă, a suferit o ruptură istorică majoră, aceea de translocăție prin migrare în alt spațiu ocupat, civilizat și vechi al limbii A. Limba B a suferit deci o ruptură încă înainte de a fi notată în scris. Acest fapt întărește probabilitatea ca elementele limbii B să provină din limba A și exclude direcția de la B la A. Rămâne să discutăm existența limbii C. Posibilitatea teoretică a unei terțe limbi C, mai veche decât A și B, lansată sub denumirea de limbă indo-europeană, nu este confirmată prin nimic, conceptul respectiv fiind o invenție anglo-germană bazată pe o presupunere și pe totala ignorare a limbii românești (12). Reiese o singură direcție logică a călătoriei elementelor comune celor două limbi: obligatoriu de la A la B.

Cuvinte similare care pleacă tot de la rădăcina *mil-* există din abundență în limbile romanice, așa cum se va arăta mai jos, ca urmare direcția vehiculării cuvântului este de la românească la slavă, nicidecum invers. Numai cu probele aduse în prima parte a pledoariei ar fi suficientă absolvirea de orice vină a slovei noastre *mila*, dar apărarea mai are alte argumente care întăresc cu prisosință obârșia ei arhaică românească și care arată nu numai că *mila* nu poate proveni din vreo limbă slavă, dar că *mila* a fost preluată peste tot din românește. Cu alte cuvinte, cei de la care suntem acuzați că am fi furat cuvântul, sunt ei înșiși hoții. Pârâta, limba română, este victima fraudei și cerem instanței să o dezvinovățească și să inverseze rolurile părților din pricină. Apărarea aduce aici aceste dovezi.

MILA

(continuare)

Despre partea închinării însă, doamne, să ne ierți,

Dar acu vei vrea cu oaste și război ca să ne cerți,

Ori vei vrea să faci întoarsă de pe-acuma a ta cale,

Să ne dai un semn și nouă din mila măriei-tale...

Mihai Eminescu, Scrisoarea a III-a

Apare o listă de cuvinte derivate din *milă*, pentru care DLRM nu mai dă niciun etimon, cum ar fi *milos*, *a se milostivi*, *milostivire*, *milog*, *milogeală*, *miluță*, *a se milcui*, și *a mildui*. Trecând în revistă întreg contingentul de vorbe generate de *milă*, după DLRM, avem: cuvântul de bază provine din bulgară, dar nu există în nicio altă limbă slavă inclusiv v.sl., în schimb unii compuși de la cuvântul de bază există în vechea slavă, dar nu toți. Concluzia logică ce se impune este că determinările DLRM sunt profund greșite, călcând două principii de bază în stabilirea oricărei etimologii. Primul este că nu pot să existe două surse diferite pentru membri ai aceleiași familii de cuvinte. Al doilea principiu afirmă că limba donatoare trebuie să posedă rădăcina cu întreaga sa familie, în raport cu limbile receptoare care preiau parțial, doar

unele cuvinte înrudite. Este limpede că româna are cuvântul de bază și o numeroasă familie ce nu se regăsește decât fragmentar în limbi străine, care sunt în poziție de receptoare. Doar româna are dubletul verbal *a milui* și *a se milostivi*, care sunt nuanțări fine ale verbului derivat din *milă*, încă o dovadă a interesului ce-l are limba noastră față de noțiunea de extremă bunătate revărsată necondiționat.

În discuția asupra vorbei *milă*, cel mai interesant aspect îl dă nevinovatul cuvântul *a mildui*, care e rar azi, însemnând *a bate ușor, în glumă, a atinge pe cineva*. Regăsim în acest cuvânt nu numai rădăcina *mil-*, ci și construcția cu consoana finală în **-d**, pe *mild-*, exact așa cum aflăm cuvântul corespunzător înrudit din limbile germanice, *mild* în engl. și germ., adjectiv cu sens de blând. Mai observăm că sensul lui *a mildui* este antonim versus *a milui*, adică regăsim antonimul algebric pe sensul +/- al românei arhaice, chiar dacă intensitatea opoziției între *milă* și *mildui* este scăzută. Trăsătura aceasta e o dovadă peremptorie că toată familia lui *milă* e născută în românește. Un antonim pentru *milă*, izvorât din aceeași PFC, dar mai tare ca intensitate decât *a mildui*, se află în latinește, *miles*, discutat mai jos.

Unul din argumentele cel mai des invocat de lingvistica oficială în sprijinul desemnării ca neromânești a unor cuvinte, este tocmai absența unor corespondente de-ale lor în limbile romanice. Avem de-a face în primul rând cu o logică șubredă, după care inexistența în latină sau alte limbi romanice a vreunei slove românești este proclamată drept dovadă sigură că slova respectivă e preluată din limbile nomade din jur. Atâta timp cât nu se dau probe precise că slova cu pricina era prezentă în limbi nomade și nu exista în românește, o asemenea dovadă cade, pentru că există opțiunile: slova exista în românește înainte de veacul VI, de când se consideră că apar feluriți cotropitori în spațiul nostru, dar nu avem informații despre ea, sau slova era și în alte limbi romanice dar în perioade istorice mai vechi, sau pur și simplu doar româneasca posedă cuvântul din vremuri imemorabile. În al doilea rând, se poate ușor observa că sunt cuvinte înrudite în limbile surori limbii noastre, a căror semnificație nu se suprapune aidoma, pentru simplul motiv că separarea între limbi și evoluțiile diferite au modificat cu necesitate sensul original. Pentru *milă*, descoperim că nici măcar nu se poate susține argumentul acuzatorilor cum că nu există cuvinte corespondente în limbile surori.

Aserțiunea că *milă* există doar în românește și, prin descendenți împrumutați, în limbile slave, este falsă. În toate limbile romanice există rădăcina **mil-** dar cu sens negativ, adică *fără compasiune, necruțător*, preluată din cuvântul latinesc *mil-es*, soldat – persoană necruțătoare, *fără milă*, care execută ordinul fără cruțarea adversarului. Era și firesc ca latina să păstreze cu precădere sensul negativ, opus *milei românești*, pentru că la romani cuvântul cel mai frecvent folosit din cuplul binar *cu milă/fără milă* era cel care denota o stare de spirit dominantă la ei, *a lipsei de milă* față de adversari, sclavi, sau persoanele condamnate de tribunalele lor. Să nu ne facem false impresii despre civilizația romanilor, atât de admirată azi, idealizând o realitate care era aceea a unei odioase micimi omenesti hrănită din teroare și asuprire. Unul din monumentele cele mai reprezentative ale civilizației lor ce s-a păstrat la Roma este Colosseum-ul, care adăpostea mulțimi venite să asiste la cele mai inimaginabile atrocități, cu nimic mai prejos de barbariile săvârșite pe platformele templelor în trepte ale civilizației aztece, sau de cele din nu mai puțin celebra Place de la Concorde din Paris, loc de masacrul în 1794! Unde era **mila**? Nu în acele locuri și nici la acele popoare în acele vremuri. Dicționarele etimologice latinești îl pun pe *mil-es* pe seama lui *mil*, *o mie*, găsind ceva nefiresc, și anume că de la *o mie de soldați* vine numele unuia singur, în plus nu se cunosc unități de o mie de soldați, deci avem o făcătură ca să se umple un loc gol cu ceva scris! După exprimarea savantului Gabriel Gheorghe, laureat al Premiului Academiei Române, avem de-a face cu un urechism, ori, altfel zis, seamănă dar nu răsare. *Mil-es* are legătură cu *mil-ă* din română, dar pe poziție de antonim, amândouă slovele plecând de la PFC **mil**. Sensul negativ e preluat tardiv și în română: *miliție, militar, militarie*. E posibil ca *militar* să fie totuși o slovă veche la noi, nu un împrumut recent din latinește, cum susțin dicționarele actuale. Dacă este așa, ar reveni că și româna posedă un antonim veritabil al asociației binare *cu cruțare/fără cruțare* de care am vorbit, în cuplul *mil-ă/mil-itar*, prin moștenire a propriei sale zestre. *Mil-va*, pasăre răpitoare în latină, își trage numele tot de la rădăcina *mil-* pe semi-axa negativă, cu semnificație de *fără cruțare*. Derivarea în latină a unor cuvinte ieșite din PFC *mil-* pe conotație negativă, probează încă o dată că latina se despărțise de trunchiul continental de mult timp și își clădea vocabule din rădăcinile monosilabe ancestrale, care erau o noutate lingvistică față de matcă, neregăsite în protolatina continentală pe care o continuă româneasca. Aici este explicația atâtor divergențe între română și latină, iar nu cea găsită oficial, după care latina s-a transplantat în Dacia cu pierderi și cu modificări. Este exact pe dos.

O privire mai atentă ne aduce la lumină o surpriză, pentru că există cuvinte derivate din *mil-ă* având sens apropiat de cel românesc de blândete, bunătate, atât în limba italiană, cât și în latină și franceză (iar cu mari modificări sonore, în spaniolă *mejor* și portugheză *melhor*). E vorba de cuvintele ce denotă comparativul de superioritate al adjectivului bun, adică *mai bun* în toate aceste limbi. De pildă *buono* în italiană se modifică în *migliore* (pronunțat *miliore*, l fiind o consoană zisă înmuiat, notată în scris prin grupul **-gl-**) la gradul comparativ. *Migliore* vine de la *mil-ior*, în directă filiație de la *mil-ă*! Ideea ce a stat la baza excepției respective este cea de mai multă bunătate, adică o apropiere de noțiunea de *milă*, care e o bunătate deosebită, mai mare decât o simplă bunătate. În latină există *meli-us*, în franceză *mieux*, (în fr. apare și superlativul pe aceeași rădăcină, *le meilleur, la meilleure*) legate de *mil-*, un grad superior de bunătate, fapt care explică de ce avem o excepție notabilă la acest adjectiv des întâlnit, pentru că *mel-ius* ori *mieux*

nu au o legătură sonoră cu lat. *bon-us*, sau fr. *bon*, care sunt formele adjectivului la gradul pozitiv, ci cu *mil-a*. Este de subliniat că italiana redă cel mai fidel rădăcina *mil*, cu *-i-*, în *migliore*, *migliorare*, *ammigliorare*, în timp ce latina schimbă pe *i* în *e* în rădăcină. Conotația slovei străvechi *milă* n-a fost nicicând pierdută în lumea limbilor romanice! Amănuntul a scăpat neobservat de către specialiștii culturistici ai perioadei stăpânirii bolșevice, iar etimologii occidentali, mari maștri în ignorarea limbii române și în acceptarea fără rezerve a propagandei promoscovite, nu puteau să ajungă la rezultate corecte în cercetarea propriilor lor graiuri. Reiese că limbile romanice de apus posedă rădăcina *mil-* pe semi-axa negativă în *mil-es*, de unde *mil-itar* și în derivatele lui, dar și pe semi-axa pozitivă, și anume în gradul comparativ neregulat al adjectivului *bun*, ca în lat. *bon-us,-a,-um*, it. *buono*, fr. *bon*, adică în formele *mel-ius*, *migliore*, *mieux*. Faptul că *mil-* se “ascunde” în limbile romanice apusene tocmai într-o excepție, în forma neregulată de adjectiv la gradul comparativ (și de adverb, când e cazul) care întărește noțiunea de bunătațe, blândețe, ne ajută să detectăm existența unor legături de sororitate foarte vechi, de milenii, între limbile romanice, probă tratamentul diferit pe care-l are PFC *mil* în aceste limbi și absența în românește a excepției respective la adjectivul *bun*, unde avem *mai bun*, *cel mai bun*, în timp ce *mil-* stă doar în locul lui de rădăcină în cuvântul de bază care e izvorul întregii familii, *mil-a*, fără să participe la vreo construcție adjectivală neregulată. De ce româna prezintă numeroase trăsături care o depărtează de toate limbile romanice apusene este o taină cu multe aspecte încă nedezlegate, dar e cert că aceste diferențieri nu sunt rezultatul unei preinse pierderi datorate unei izolări de sursă, cum s-a susținut oficial, ci se datoresc tocmai vechimii sursei la ea acasă și a inovațiilor gramaticale făcute de limbile ramificate!

În toate limbile germanice, rădăcina *mil* este prezentă pe o conotație pozitivă similară cu cea din românește: *mil-d*, blând în engl. (cuvânt din vocabularul principal cu familia sa – mai mare de media de cinci membri – *to milden*, v.t., *mildly*, adv., *mildness*, subst., *mild-tempered*, adj., *mild-spirited*, adj., *mildew*, subst.) și *mil-d* în germ., apoi în engl. numele proprii, femeiesc *Mil-dred* și bărbătesc *Mil-ton*, ori *Myles* (cea, cel care are blândețe și compasiune); *s-mila*, a fi binevoitor, a zâmbi, în suedeză și daneză, cuvânt considerat de unii etimologi englezi că stă la baza lui *smile*, a zâmbi din engleză. Nume proprii românești, cum ar fi *Mil-ea*, *Mil-escu*, *Mil-cu*, *Mil-culescu*, *Mil-oia* sunt toate legate de rădăcina *mil-*, compasiune, blândețe, o însușire bună. Tot de aici provin nume proprii la popoare slave: *Lud-mila*, *Mila*, *Mil-utin*, *Milo-drag*, *Mil-eva*, *Mil-an*, *Mil-enka*, *Mil-oș-evici*. Așadar, se poate vedea că familia lui *milă* este bine reprezentată și în afara limbii românești, dar nicăieri altundeva nu se află cuvântul matcă de plecare a familiei, *mila*!

În concluzie, *mil-ă* și familia sa de cuvinte sunt broderii de la rădăcina *mil*, care e o PFC a codului **m*I**, unul din codurile cele mai prolifiche în română, fiind prezent și în latină ca element negativ în dubletul *cu cruțare* – *fără cruțare*, și anume *mil-a* – *mil-es*, unde *mil-es* semnifică soldat, sau *mil-va*, pasăre răpitoare necruțătoare, iar cu sens pozitiv în comparativul neregulat de superioritate *mel-ius* al lui *bon-us*. Similar apare *mil* în italiană și franceză. Pentru o discuție detaliată a codului **m*I**, a se vedea lucrările dr. Lucian I. Cuesdean (2 și 3). Sensurile + și – din familia romanică și apartenența lui *mil-ă* la codul **m*I** exclud obârșia lui din slavă, care nu cunoaște nici procedeele +/- și nici nu are codul respectiv. Oriunde apare vreun cuvânt izvorât din matca *mil-ă* în limbile slave, acela este împrumutat sau direct din românește, sau indirect prin intermediul textelor din v.sl. Determinările din DLRM sunt infirmate, q.e.d. *Mil-ă* este un cuvânt neaoș străvechi făurit de strămoșii noștri înainte ca ei să primească nedoritele vizite cotropitoare; *milă* e pe românește, iar dacă a plăcut și altora, nu e vina vorbitorilor de limba românească. Să avem milă și dragoste de el!

~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române“ III

I. PRIMA PLEDOARIE (PARTEA A TREIA)

1. INTRODUCERE LA PARTEA A TREIA A PRIMEI PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (să fie ascultată și partea cealaltă) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al treilea articol din lucrarea **AUDIATUR ET ALTERA PARS** continuă prezentarea succintă a dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările “oficiale”, apoi aduce probe inedite care certifică obârșia românească a lui *milă* și a familiei de cuvinte derivate din *milă*.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Lingviștii străini susțin că limba slavilor s-a născut la izvoarele Niprului și Bugului de Vest, zona din care se trag rușii și toți slavii. Doar lingviștii români susțin nașterea unor limbi slave în sudul Dunării.

Lucian Iosif Cueșdean, România, inima vechii Europe, 2006, p.23.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin. Pe scurt, **NȘLR** argumentează cu dovezi convingătoare următoarele aspecte semnificative din limba românească (listate în continuarea punctelor din articolul precedent):

2.23. Existența sanctuarelor religioase pe teritoriul Vechii Romanii sau Dacii încă de acum circa 7.000 ani confirmă o religie instituționalizată, *separată de habitat, de locuință* (2, p. 7). Faptul că societatea avea încăperi specializate pentru rugăciune încă din neolitic implică o civilizație rafinată cu nevoi spirituale, **apărută cu mult timp înainte de civilizația mesopotamiană**. Absența voită a oricărei reproduceri de chip uman și gradul de eleganță în abstractizare punctează spre o credință elevată și spre interzicerea repetării de către om a gestului creației divine, așa cum ne rămâne în porunca *„să nu-ți faci chip cioplit“*. Rezultă o vechime considerabilă a acestei porunci, mult anterioară scrierilor biblice. O credință având ritualul adăpostit în încăperi anume, lipsite de reprezentări sculpturale, pledează pentru conceptul de monoteism. Politeismul e legat inseparabil de reprezentări ale zeităților cu chip omenesc în basorelief și sculpturi având scopul de a diferenția divinitățile în fața ochilor credincioșilor, fie că e vorba de civilizațiile mediteraneene (egipteană, grecească, feniciană, romană) fie de alte civilizații (aztecă, maya, indiană). În monoteism verbul e *crede*, în politeism verbul e *vede*. Perfecțiunea la care a ajuns arta sculpturii în reprezentarea trupului omenesc în special în arta italiană a Renașterii trădează acest vechi filon politeist în zona mediteraneană, chiar dacă Biserica Catolică justifică prezența statuilor în locurile sacre prin motivarea că reproducerea în piatră a formei corpului nu mai constituie o opreliște de vreme ce Dumnezeu s-a întrupat. Absența totală de reproducere umane se continuă neabătut în tradiția românească vestimentară și în ornamentare, fie de case, fie de unelte. Abstractizarea românească are adâncimi mari în timp, fapt ce conduce la creații profund simbolice, care se adresează unui creier uman evoluat, cu capacitatea de a se emoționa și de a avea o trăire religioasă fără reprezentări de idoli. Symbolismul poate trece neobservat pentru un neinițiat și poate fi răstălmăcit cu impunitate, așa cum s-a petrecut cu opera abstractă și simbolică a lui Constantin Brâncuși în ansamblul de la Târgu Jiu: *Coloana Recunoștinței fără de Sfârșit* (prinos adus celor care s-au jertfit pentru Țara cea Întreagă între 1916 și 1918) a fost intenționat denumită în perioada comunistă *„coloana infinitului“* (după ce încercările de dărâmare au eșuat, monumentul, bine ancorat în fundație, rezistând buldozerelor), *Masa Apostolilor Neamului* a ajuns *„masa tăcerii“*, *Poarta Reîntregirii Ținuturilor Românești* a ajuns *„poarta sărutului“*, ceea ce reprezintă o coborâre pe un plan inferior al înțelegerii simbolisticii date de artist și o măsluire. La români, nereprezentarea sculpturală a trupului și chipului omenesc nu este o interdicție recentă, dată de creștinism, cum argumentează îndeobște susținătorii ai ortodoxiei în opoziție cu practicile catolice, și nici nu e de import grecesc sau oriental (arăbesc), ci are rădăcini multimilenare. A nu se uita că grecii, înainte să devină intransigenți luptători pentru dogmele ortodoxe ce interzic cioplirea de forme omenesti, umpluseră templele de statui și s-au abținut de la practica cioplitului de idoli abia în secolul IV d.C., când s-a schimbat atitudinea oficială și creștinismul a devenit religie de stat. Cât privește Orientul, orice manual de istorie antică ne spune că era teren fertil pentru idolatrie. Precedența grecească în ortodoxie pe care o îmbrățișează unii reprezentanți ai clerului nostru este un alt fals masiv cu care am fost hrăniți, tot de natură politică, pentru că o ierarhie grecească dorea să domine. Cercetând izvoarele arheologice și lingvistice, precedența e daco-română, nu grecească. **O religie care este adăpostită în construcții specializate a avut sacerdoți și ritual, deci un limbaj liturgic, o vorbire sacră, de slavă. Limbajul liturgic al unei biserici monoteiste rămâne fixat în timp în forme tipar, imuabile și intangibile, care nu au cum să dispară dacă fundamentele religioase se păstrează.** Dacă oamenii locului n-au părăsit niciodată pământul lor, e de presupus că și copiii lor perpetuează acest limbaj. Limbajul liturgic străvechi multimilenar (de exemplu cel transmis în formulele sacre *ale-Lui-a, Amin(te), O-San-a, Fi-ul Om-ului*) ar trebui să se regăsească măcar în parte în limba de azi. Studiile **NȘLR** confirmă această ipoteză. Fără să dea vreo argumentare verificabilă, dogmatica oficială neagă neamului românesc orice păstrare de-a lungul veacurilor a propriei sale zestre de spiritualitate, decretând că neamul nostru și limba sa apar, *„se formează“*, *pasă-mi-te*, cândva între secolele VI și XIII, după ce s-a preluat tot ce se putea prelua de la cotropitori. Probele arheologice și cele lingvistice, comparația cu limbile foarte vechi, sumeriana, hitita, avestica, vedica, infirmă propaganda oficială și certifică străvechimea românilor și continuitatea lor multimilenară pe aceleași pământuri.

2.24. Reconsiderarea cuvintelor cuprinse în așa zisa limbă slavă veche, sau *slavonă*. **NȘLR** pune legitima întrebare: era slavona o limbă vorbită de cineva sau o construcție artificială, bazată pe străvechea limbă liturgică românească de slăvire a lui Dumnezeu, existentă cu secole înaintea năvălirii slavilor? Slavona străveche, originală, limba cea de taină

a românilor sud-dunăreni, primii creștini europeni, era o limbă liturgică românească (3, p.142). Chiar numele limbii, *slav-ona*, e compus din morfeme latinești (*slava* echivalent prin metateză, – rocadă de sunete –, cu lat. *salva*, iar sufixul *-ona* este exact același cu lat. *-ona*, aici cu sens de *măreață*, cuvântul *slav-ona* spunând condensat „*limba de glorie solemnă, măreață*“). Discuția va fi reluată pe larg la analiza cuvântului *slava* (vezi și 2, 3). Până azi nu s-a găsit nici o urmă scrisă a slavonei românești, dovadă a tenacității cu care a fost eliminată din motive de șovinism panslav. Proba că a existat această limbă sfântă românească și nu e imaginația celor de la NȘLR este dată de puzderia de cuvinte strict românești, despre care se demonstrează riguros că sunt românești, din slavona *slavă*. Aceste cuvinte românești nu puteau fi introduse în limbajul liturgic destinat pentru nomazii care trebuiau creștinați decât dacă exista o limbă de sine stătătoare scrisă și aflată în uzul creștin de zi cu zi. Slavii (corect spus, *sclavinii*) păgâni nu au venit din zona Pripetului cu vocabular liturgic creștin, ci l-au primit din textele slavone pe baza vocabularului străvechi creștin românesc. Deci au fost două limbi slavone, una originală, reală, vorbită, folosită în liturghie și înțeleasă de băștinașii români, străveche, și a doua, o combinată artificială, cărturărească, destinată năvălitorilor. Slavona slavă, construită artificial, este o impostură barbară, unde pe un schelet lingvistic al slavilor nordici se inserează sute și sute de cuvinte, expresii și forme gramaticale românești. Această a doua slavonă a devenit arma politică de asimilare a românilor, orice document în slavona originală românească fiind în mod deliberat distrus.

2.25. Cuvintele *slavone* au existat în sudul Dunării înainte de a exista acolo slavii. Cuvintele *slavone* nu au plecat din limba rusă (urmașa directă a așa zisei limbi slave, despre care se fac doar supoziții că ar fi o limbă diferită de vechea rusească), ci au intrat în limba rusă, la creștinarea rușilor în secolul X-XI (5, p.144).

2.26. G. Gheorghe notează studiile făcute de cercetători unguri care confirmă împrumuturi de circa 2.300 cuvinte românești în maghiară, ceea ce dovedește exact calitatea de limbă donatoare, străveche, extrem de bogată în nuanțe a limbii noastre (14, p.95). Sunt străini care demonstrează contrariul dogmelor osificate încă în vigoare la noi.

2.27. Dr. Alexandru Bădin, bun cunoscător al limbilor celtice, descoperă existența a 824 cuvinte similare în românește și în limbile celtice, punând sub semnul întrebării etimologiile date în DLRM și DEX (1). Dacă același cuvânt există în limbile celtice, care au avut contact în antichitate cu limba noastră în perioada regelui Boerebista și în limbi slave, în ungurește, ori în turcește, care sunt limbi recente, ce concluzie se poate trage asupra originii cuvântului? Una singură: etimologiile din DLRM și DEX sunt greșite, deoarece același cuvânt românesc este atestat în limbi mai vechi, deci el nu poate proveni din graiuri nou sosite în zona noastră.

2.28. **Dușman** este un cuvânt românesc care a difuzat în alte limbi (13, *În legătură cu așa-zisa influență orientală asupra limbii și culturii române*, p. 52 – 61). Construcția sa din două rădăcini, *duș-* și *-man*, constituie o dovadă că atât *duh* (cu varianta eufonică în componere *duș-*), cât și *man* sunt rădăcini fundamentale ancestrale românești, și nu pot să provină din alte limbi. *Duș-man* spune condensat, *om cu suflet rău*, unde *duș* e sensul negativ (vezi 3.13) al rădăcinii binare algebric *duh*, iar *man* înseamnă om. *Man* se regăsește abundant în cuvinte românești (*ro-mân, săr-man, mân-dru, mân-tu-ire, mân-ca*, etc.) și germanice (engl. *man*, germ. *Mann*).

2.29. Gabriel Gheorghe afirmă că "*Proverbele și expresiile proverbiale, în genere producțiile populare conțin elemente lexicale în sisteme asociate*" care "*nu se modifică chiar în mii de ani*" (10, p.12). Rezistența în timp a formelor fixate în proverbe, zicători, ghicitori, cântece populare ajută la analiza provenienței și vechimii cuvintelor care le compun.

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. Dacă *milă* vine din bg., cum pretinde DLRM, atunci de ce pentru unii compuși de la *milă*, DLRM nu mai dă originea din bulgară, ci schimbă obârșia, pretinzând că modelul, etimonul pe care zice-se că l-am fi imitat noi în românește provine de astă dată din vechea slavă! Inconsecvența sursei, a etimonului, care ba e bulgăresc, ba e vechi slav, trădează făcătura. Conform cu DLRM, verbul *a milui* vine din v.sl., deoarece acolo apare verbul *milovati* (cu care are doar rădăcina *mil* asemănătoare), dar lipsa cuvântului *matcă* din v.sl., de unde ar trebui să izvorască *milovati*, îl arată ca împrumut din românește. Vom trece în revistă cuvinte din familia lui *milă* care vin să întărească afirmația că certificatul lor de naștere e scris în românește și sunt preluate tardiv în limbi slave.

Cu alte cuvinte, cei de la care suntem acuzați că am fi furat cuvântul, sunt ei înșiși lotrii. Pârâta, limba română, este victima fraudei și cerem instanței să o dezvinovățească și să inverseze rolurile părților din pricină. Apărarea aduce aici aceste dovezi.

MILOSTIV

Ferițiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Fericirile, Liturgia daco-română

Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor.

Ecfonis, Liturgia daco-română

Milostiv, ca derivat al cuvântului *milă*, nu pare să fi dat bătăi de cap etimologilor filoruși de după cel de-al doilea război mondial: dacă e derivat din *milă*, dacă se află în textele în limba scrisă slavă sub forma v.sl. *milostivŭ*, s-a pus pecetea ca fiind provenit din acea limbă de sorginte nord-estică, și gata. Dar buturuga mică răstoarnă carul mare! Să adăstăm puțin asupra acestei vorbe străvechi. Despărțit în părțile componente, cuvântul devine *mil-os-tiv*, în care avem rădăcina *mil*, sufixul adjectival *-os*, care produce adjective din substantive și în final sufixul *-tiv*, care dă sensul de îndreptare spre cineva a atributelor descrise anterior. Sufixul *-os* există și în română și în latină, dar nu în vreo limbă slavă. Sufixul *-tiv* este de asemenea prezent în limba latină, unde are o mare productivitate (*suges-tiv*, *prohibi-tiv*, *intui-tiv*, *construc-tiv*, *parti-tiv*, *colec-tiv*, etc.), cu sens de a aparține, de aceeași natură cu, legat de, favorabil către. Constatăm deci că atât *-os* cât și *-tiv* sunt sufixe tipice romanice, existente abundant în latina clasică. Și totuși, în ciuda acestor evidențe, etimologii stabiliră fără demonstrație obârșia cuvântului din slava bisericească, pretinzând că e împrumutat în românește cândva după secolul al IX-lea. Să vedem cum ar fi fost posibil un atare proces și să vedem dacă se poate susține teza oficială. În caz contrar, suntem obligați să acceptăm opusul tezei oficiale ca fiind singura alternativă logică. Dacă ar fi așa cum stă scris în dicționarele etimologice, ar rezulta că la o rădăcină *mil-*, pretins de obârșie slavă (un neadevăr, pentru că obârșia e de fapt romanică), românii au avut inventivitatea să lipească repede două sufixe de origine latină, construind hibridul slavo-latin *milostiv*. A putut să se întâmple asta? Sufixul *-os* e și azi productiv în românește, ceea ce ne-ar face să acceptăm că românii l-ar fi putut lipi la un cuvânt pasă-mi-te slav oricând după secolul al IX-lea. Dar sufixul *-tiv* nu a mai fost productiv în limbă de multă vreme până la reluarea sa pe cale cultă din franceză (ca în *conspira-tiv*, *voca-tiv*, etc.), începând cu secolul al XVIII-lea. *Tiv* ca sufix nu putea deci să fie adăugat la *milos-* cândva prin secolele VIII- IX, pentru că atunci nu mai era perceput ca atare în vorbire. Rezultă o contradicție în afirmația etimologilor (DLRM, DEX), deoarece dacă s-ar accepta că *milă* este de obârșie slavă, lucru nedovedit de dogma oficială (pentru că de fapt termenul există doar în bulgărește, sub forma *milo*, nici asta identică – prin lipsa lui *a* final – și nu există în nicio altă limbă slavă, nici în v.sl.), atunci alăturarea a două sufixe de origine latină nu se putea face într-o perioadă relativ recentă, de după apariția limbii scrise slavone, pentru simplul motiv că sufixul *-tiv* nu mai era folosit în limbă, chiar dacă *-os* era. Rădăcina *mil-* căreia i se alipesc cele două sufixe provine din cuvântul românesc simplu *mil-ă*, care nu se regăsește deloc în v.sl., ci doar în bulgărește, care e o limbă **neoslavă** cu un vocabular înșesat de vocabule neslave, cele mai multe comune cu româna. Dacă nici rădăcina termenului *milostiv*, nici sufixele adăugate nu sunt de obârșie slavă, rezultă că întreg compusul nu poate proveni din acea limbă, deci în slavă avem de-a face cu o copie a unui cuvânt românesc preexistent. Demonstrația prin reducere la absurd ne obligă deci să considerăm singura alternativă rămasă: cuvântul *mil-os-tiv* e foarte vechi în românește, și predatează apariția limbii slavone „*sclavine*”, trimițându-ne la o fază proto-latină când atât *-os*, cât și *-tiv* aveau sens precizat și înțeles ca atare și se construiau noi cuvinte cu ele. *Mil-ă* s-a arătat că nu provine din slavă, ci face parte din familia clădită de PFC **mil**, care are reprezentanți în latină, limbile romanice și în grupul germanic. Dacă toate trei elementele lui *mil-os-tiv* aparțin intim lumii lingvistice romanice, cuvântul compus din ele nu poate să fie luat dintr-o altă grupare de limbi. În plus, rădăcina **mil** face parte din codul românesc **m*I**, cu multe ramificații (3). **Mil-** există în latină ca element negativ în perechea cu *crutare- fără crutare*, și anume *mil-a (rom.) – mil-es (lat.)*, unde *mil-es* semnifică soldat, o persoană neîndurătoare, *fără milă*, care execută ordinul fără crutarea adversarului, iar cu sens pozitiv în comparativul neregulat de superioritate *mel-ius* al lui *bon-us*. Similar apare **mil** în italiană și franceză. Sensurile + și – din familia romanică și apartenența lui *mil-a* la codul românesc **m*I** exclud obârșia lui *milostiv* din slavă, care nu cunoaște nici procedul +/- și nici nu are codul respectiv, cum s-a arătat mai sus. Ca urmare, s-a putut demonstra că *mil-os-tiv* e un cuvânt străvechi românesc și că e prezent în textele slavone ca și în toate limbile slave ca parte a zestrei de origine românească, adică exact contrariul dogmei oficiale.

MIL-Ă, MIL-OSTE ȘI DRAG-OSTE

Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste apropiați-vă.

Liturgia daco-română

Am trecut în revistă cuvinte care conțin rădăcina *mil-*, inclusiv pe cele care se regăsesc azi în diverse limbi *sclavine* și care sunt listate, fără discernământ sau cu scop de propagandă, ca dovezi că *milă* și familia ei din românește ar avea proveniența din limbi **ultrarecente** pe scara istorică. Observăm că toate cuvintele din acele limbi care seamănă cu *milă* sunt de fapt variante ale unui cuvânt derivat din *mil-ă*, și anume **mil-os-te**. Acest *miloste* e o copie în textele din vechea slavă (v.sl.) a unui arhaic cuvânt românesc, un sinonim al lui *milă*, care exista acum peste un mileniu, dar pe

care nu-l mai avem azi. Cum putem știi că era cuvânt românesc? *Miloste* apare în toate limbile „slave” (corect spus *sclavine*, ca în italiana populară *schiavine*, *schiafone*, spre a se evita **confuzia supărătoare** cu vorba românească **slavă**, sinonim pentru **glorie**) din grupa de est și la cele neoslave (grupul de sud), dar nu la cele din grupa de vest. De unde aceasta divergență? Limbile neoslave și cele slave de est au preluat cuvântul *miloste* din limba bisericească slavonă la încreștinare în rit răsăritean, dar *miloste* nu există în vocabularul religios de rit apusean nebazat pe limba slavonă, rit introdus de autoritatea catolică pentru cehi, slovaci și polonezi. Dacă *miloste* ar fi fost un cuvânt străvechi *slav*, dinainte de începerea expansiunii migratorii, el ar fi trebuit să fie prezent în toate limbile slave, inclusiv în cele din grupul vestic. Ca urmare, vorba *miloste* nu era o vorbă comună tuturor limbilor slave, dinainte de începerea expansiunii lor prin agresiune în vest și sud. Este o dovadă că vorba *miloste* e străină de slava comună originară, și că ea a fost împrumutată din românește prin limba scrisă de cult, vechea slavă, folosită în biserica nou creată pentru neoslavi și slavii estici, la vremea aceea neamuri cu o săracă zestre de vocabular. În toate limbile neoslave și slave de est apare acest *miloste*, în care s-a stâlcit vocala finală. La orizontul veacului al IX-lea, *miloste* era un neologism în limbile slave respective. *Miloste* era un cuvânt românesc folosit încă în veacul al VIII-lea, ca sinonim pentru *milă*. Astăzi el a ieșit din uz, dar dovada existenței sale rămâne prin adjectivul derivat, *milostiv*, și verbul *a (se) milostivi*. Să nu uităm că „slava bisericească” e născută din limba liturgică din ținutul Salonicului, ceea ce conduce la concluzia că *miloste* era folosit cu precădere în liturgia românească din sudul Dunării, zona *Romaniei*, sau a Daciei Mediteraneene și Prevaletane, înfloritoare cultural și spiritual de la Constantin cel Mare, cu un vârf pe timpul Împăratului Iustinian, până la agresiunile barbare. Poate că în Dacia nord-dunăreană, *miloste* nu era o preferință. *Mil-oste* e clădit din rădăcina *mil-* și sufixul *-oste*. Acest sufix *-oste*, care a făcut carieră în limbile *sclavine*, este o creație străveche românească, fiind la origine un compus din două sufixe, *-os*, și *-te*. Demonstrația că el este o creație a limbii române e simplă: îl aflăm în vorba *pac-os-te*, unul din cele mai vechi substantive abstracte, care a fost clădit direct din onomatopeea *pac*, ce semnifică inițial reproducerea unui zgomot provocat de o cădere bruscă. *Pac-os-te* este o construcție care se referă la o cădere venită pe neașteptate, un rău ce apare fără veste, deci sensul e edificat pe onomatopee, de la simplu la complex (vezi dr. Lucian I. Cueșdean, 3). Această construcție sonoră, *pac-os-te*, are o vechime considerabilă în românește, de milenii, pentru că era făurită într-o perioadă când limba evolua clădind noțiuni mai complexe brodate direct pe trunchiul celor mai simple onomatopei. Era cu neputință să se mai alătore și să se sudeze între ele silabe în faze mai recente de evoluție a limbii, pentru că nimeni nu le mai percepea ca având înțeles de sine stătător. De exemplu, pentru o cădere cu zgomot moderat, nimeni nu mai construiește azi ceva de genul *păc-uț*, *păc-ușor*, etc., întrucât calitatea onomatopeii *pac* de a fi originatoare de cuvinte a dispărut, s-a atrofiat în timp. Limba s-a osificat, s-a solidificat, nu mai are frăgezimea din faza arhaică silabică și aglutinantă. Ca urmare, sufixul *-oste* exista în limba noastră cu milenii înainte de a se fi auzit de invadatori *slavi* sau *sclavini*! Îl avem încă în *star-os-te*, *bog-da-pr-os-te*, *drag-os-te*. A se observa că *star-* din *star-oste* e același cu *star-* din *star-eț*, cel care administrează, edificat pe vocabula românească, *stare*, administrare, avuție, în vechime (de la care avem *bună-stare*, *om cu stare*, *stările țării* pentru clasele sociale, etc.). Un *star-eț* administrează, nu e cel mai bătrân din obște, cum greșit s-a susținut pe baza confuziei cu *stary* = bătrân din v. sl (DLRM). *Star* mai este și metateza lui *stra* unde *r* face rocadă cu *a*. *Stra* îl avem în *stră-moș*, *stră-vechi*, etc., înrudit cu latinescul *ec-stra*, scris *extra*! Toate sunt la origine vorbe românești. *Bog-da-pr-oste* e o propoziție în sine, rostită ca un cuvânt lung, azi neînțeleasă, dar foarte clară acum câteva mii de ani, când *Bog* mai avea sens de **zeu**, care era rugat să dea binecuvântare celui ce dădea ofranda respectivă, după cum tot el dădea *bog-ăția*, abundența, celui norocos să fie *bog-at*. Acest *bog* a făcut o carieră strălucită în Orient, ajungând să dea numele orașului *Bag-dad*, adică „de *Bog dat*”, dăruit de *Bog*! Sufixul combinat *-os-te* a însemnat la începuturi o construcție abstractă (semnificant *-te*) de substantivare a calității adjectivale a sufixului *-os* adăugate particulei primare. De ce nu mai îl avem pe *miloste* în limbă? Știm doar că era folosit larg în limba sacră încă în secolul IX, dovadă prezența sa în textele slavone, dar nu știm ce a motivat încetarea grăirii sale în favoarea lui *milă*. Mai știm că adjectivul *milostiv* trădează prezența mai veche a substantivului *miloste*. Sufixul *-te* este regăsit în cuvinte ca *peș-te*, clădit din *peș*, PFC pentru spațiu umflat de formă fusoidă, (ca în *peș-tera*, vezi 3) și *-te*, particule care sunt sudate în limba noastră de multe mii de ani. Îl regăsim pe *-te* de pildă în: *ves-te*, *po-ves-te*, *moar-te*, lipit de codurile **v*s** și **m*r**, apoi în *se-te* (vezi *se* cu sens de apă în toate limbile germanice, *sea*, *See*, etc.). Îl regăsim abundent pe *-te* în lumea romanică, în italiană, *par-te*, *mor-te*, *sor-te*, *se-te*, în franceză *bon-té*, *san-té*, *cruel-té*, etc., substantive în special de gen feminin. Împrumutat în engleză, *-te* a avut parte de mult succes, sub pronunțarea *-ty* (*special-ty*, *cruel-ty*, *beau-ty*, *reali-ty*, *avilabili-ty*, etc.).

Un alt compus de mare frecvență în care apare sufixul compus *-os-te* este *drag-oste*, substantivul abstract românesc ce definește afecțiunea bazată pe atracție, pe *drag-*. Îl avem pe *drag-* în anglo-saxonă cu un sens mai concret, de a trage ceva, ca în verbul as. *drag-an*, dar cu o nuanță care amintește perfect de sensul străvechi din română: a trage cu o mișcare puternică căreia i se opune rezistență, care e împiedicată, care întâmpină încetineală și dificultate, aidoma sensului cuprins în dragoste pe românește, dar noțiunea din as. se axează pe o semnificație concretă, cea din română pe una abstractă. *Drag* este în anglo-saxonă de când vorbitorii acestei limbi au plecat de pe continent. De aici putem detecta vechimea cuvântului: un număr mare de milenii de ani. Pretenția propagandei pro-panslaviste ce a dominat cultura noastră de la 1947 încoace după care *dragoste* e împrumutat din limbi slave este infirmat de o abundență de probe la care azi are oricine acces. O minciună repetată insistent, pe o lungă perioadă, sprijinită de aparatul statal, ajunge să fie atât de zdravăn ancorată încât pare greu de doborât, dar nici o statuie de idol fals nu e

veșnică. Dacă vrem ca națiunea românească să aibă parte de un viitor demn și slobod, întâi trebuie să facem ordine în tot ceea ce știm despre noi înșine și să afirmăm sus și tare adevărul despre prioritățile noastre în domeniul spiritualității și culturii, deci să ne cerem drepturile de care am fost lipsiți.

~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (IV-V)“

AUDIATUR ET ALTERA PARS (4)

Să fie ascultată și partea cealaltă

SAU

PLEDOARIE PENTRU APĂRAREA LIMBII ROMÂNE ÎN PROCESUL INTENTAT ÎMPOTRIVA EI DE CĂTRE CEI CARE NEAGĂ STRĂVECHIMEA ȘI ADMIRABILA SA ALCĂTUIRE

Lucian G. Costi

I. A DOUA PLEDOARIE

Continuare din numărul trecut

1. INTRODUCERE LA CEA DE-A DOUA PLEDOARIE

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (să fie ascultată și partea cealaltă) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturie acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al patrulea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea de probe inedite care certifică obârșia românească a substantivului *Ispas* și a verbului *a ispăși* pe baza dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei NȘLR de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările „oficiale”.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Poveștile despre așa-zise influențe slave în limba română nu au nici un temei, fiind pură operă de imaginație. Limba română ȚĂRĂNEASCĂ a influențat alte limbi europene, dar n-avea cum să suporte influențe datorită caracterului său străvechi, de unicitate.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Româna este o adevărată arhivă a istoriei.

Lucian Iosif Cueșdean, Marea enigmă a românilor antici, 2007, p.6.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin.

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. S-a demonstrat că întreaga familie de cuvinte născută din rădăcina *mil-* este o creație a limbii românești: *a mil-ui*, *mil-os-tiv*, *mil-os-tenie*. Cea mai frecventă formulă liturgică, *Doamne miluiește*, e pe românește, și oriunde se aude ceva similar în altă limbă, acea limbă a preluat din română sintagma, nu invers, cum fals insistă dogma propagandei filoslave. S-a arătat că *mil-* există ca rădăcină în cuvinte des folosite în toate limbile romanice occidentale, dar și în limbile germanice, engleza, germana și limbile scandinave. Simpla înșiruire a vorbelor ce pornesc de la *mil-* în felurite limbi nu ne dă cheia originii

sale. Originea românească a lui *mil-* este asigurată însă de prezența numai în limba noastră a celei mai simple construcții din *mil-*, adică *mila*, care dă semnificația majoră și e miezul conceptului, al noțiunii din care derivă toate cuvintele familiei. Am insistat asupra faptului că numeroase vorbe ale vocabularului principal al limbii române au fost catalogate drept neromânești în mod intenționat, în majoritate găsindu-li-se o obârșie slavă, nu ca o consecință a unui studiu obiectiv, ci cu scop de propagandă, spre a justifica pe toate căile aservirea țării și absorbirea ei în Imperiul Panslav.

Vom trece în revistă cuvinte din vocabularul principal al limbii noastre, etichetate de dicționarele editate după 1944 ca fiind împrumutate din limbi nomade și vom demonstra că certificatul lor de naștere e scris în românește și ele sunt preluate tardiv în limbile respective din limba noastră.

3. ISPASUL SAU ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

Și s-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui.

Crezul sau Credeul.

Înălțarea Domnului mai poartă denumirea de **ISPASUL, sau Ispasul Domnului**. Al doilea cuvânt pentru *Înălțare* e păstrat mai cu osebire în popor, și nu fără înțelepciune. E de mirare că nici o lucrare teologică românească nu i-a luat apărarea când lingviști lipsiți de probitate profesională l-au priticcit și l-au degradat, răstălmăcindu-l ca vorbă străină (DLRM afirmă că e slav, din v.sl. *sūpasŭ*, care înseamnă altceva, *mântuitor*, nu *Înălțare*) deși sună pe românește și te duce cu gândul la chiar miezul sărbătorii. E doar limpede că e legat de *pas*, de trecere, de traversare, exact de ceea ce se petrece la **Înălțare!**

Prima obiecțiune față de decretarea provenienței din slavă (corect ar fi fost să spunem "*limba sclavină*" spre a se evita confuzia cu cuvântul pur românesc de **slavă**, glorie) dată de DLRM e de bun simț: e greu de presupus că țărani români au acceptat să folosească un cuvânt fără noimă pentru o sărbătoare așa de mare, una din cele zece praznice împărătești, deci e greu să admitem că *Ispas* e luat dintr-o limbă străină păgână târzie tocmai de români, un neam creștin din străvechime. Prin definiție, o limbă păgână nu putea să aibă cuvântul, neavând conceptul teologic respectiv, deci nu putea oferi ceea ce nu posedă!

A doua obiecțiune la originea găsită "oficială" a cuvântului *Ispas* este legată de stilul de lucru al lingviștilor epocii comuniste. Ne aflăm într-o situație similară celei numite de savantul G. Gheorghe "balansoar lingvistic" (13, p. 62), pentru că listarea unui corespondent asemănător sonor cu româneasca din limba scrisă slavonă nu e nici o dovadă despre cine a luat vorba de la cine, deși ar fi trebuit să se elimine *a priori* varianta de balansoar "*de la slavonă către română*" în lumina observației anterioare: o limbă păgână nu avea cum să posede slove specializate religioase creștine decât dacă avea un laborator de fabricație *ad hoc*, fapt imposibil. În plus, avea la dispoziție limbajul religios al băștinașilor români, cu toată paleta de cuvinte gata fabricate, ce trebuiau doar copiate.

A treia obiecțiune împotriva poziției oficiale e dată de faptul că *Ispas* are semnificație în română și nu înseamnă nimic în slavonă sau în vreo limbă slavă. Sensul cuvântului compus *Ispas* e dat de semnificațiile reunite ale părților sale componente *is+pas*. Într-adevăr, substantivul abstract *Ispas* e compus din două elemente simple, *is* și *pas*. *Is* ca particulă de compunere este des întâlnită în toate limbile romanice având sensul de *a ieși* (*eu ies* îl are pe *is* cu diftongarea lui *i* în *ie*): în fr., *iss-ue*, în it. *es-ito*, ieșire, *es-cogitare*, a născoci, a inventa. *Is-* este uneori prefixul alternativ lui *in* sau *în* din vechea limbă românească: a *in*-tra, a *ieș*-i, a *în*-teți, a (se) *is*-teți, a *în* -tov-ărăși, a *is*-tovi. *Is-* corespunde lui *ex-* din latină. *Is* mai poate fi pus în legătură cu verbul *is*, adică forma verbului *a fi* la indicativ prezent, persoana a III-a singular din limbile germanice, *is* în anglo-saxonă și *ist* din germană. Există și *is* în românește, formă folosită pentru persoana a I-a singular și a III-a plural a indicativului prezent, mai ales în Ardeal. Avem deci două posibile valori pentru *is*: a) sens de *ieșire din*; b) sens de *este*. Al doilea element, *pas*, are înțeles de *pasaj*, *trecere*, *traversare*. *Pas* are numeroși compoziți în românește: *pri-pas*, *im-pas*, *po-pas*, *de-păș-ire*, *pro-păș-ire*, etc. *Pas* are mare frecvență în lumea romanică: lat. *passus*, fr. *pas*, it. *passo*, sp. *passo*, toate având aceeași conotație și făcând parte din vocabularul principal, dimpreună cu familiile lor de cuvinte. În afara lumii romanice, întâlnim monosilaba *pas* în engleză, unde verbul *to pass* are nu mai puțin de 17 înțelesuri ca verb intransitiv și 9 ca verb tranzitiv. Iată câteva: ca vb. intransitiv, 1) a se muta dintr-o stare în alta; 2) a dispărea, a pleca din viață; 3) a trece de limite, a depăși un hotar; 4) a se pierde din vedere, a deceda (*to pass away*), iar ca vb. tranzitiv, 1) a suferi, 2) a avea o perioadă grea în viață; 3) a lăsa să se ducă fără să-i pese, a nu-i păsa, 4) a transcende; 5) a fi supus unei încercări cumplite; 6) a se transfera dintr-un loc în altul (Webster Dictionary, 27b). Am listat aceste semnificații ca să sublinieze bogăția de nuanțe pe care le exprimă rădăcina fundamentală *pas* prin verbul englez *to pass*, care reverberează cu înțelesul lui *-pas* din limbajul nostru religios. *Pas* e întâlnit în toponime în lumea romanică și în germană: *Pasul Bârgău*, *Pasul Tihuța*, *Pasul Bran* în Carpați, *Passo della Spluga*, *Pass da Suretta*, *Brenner Pass* în Alpi.

Faptul că *pas* e folosit cu precădere de munteni exclude preluarea lui de la nomazii de orice fel, care nu se îndeletniceau cu suitul pe munți ca să dea nume de pasuri alpine, ocupația lor de bază era cotrobăitul după furțișaguri. Cuvântul *pas*, care e în același timp o particulă fundamentală de compunere (PFC), dă înțelesul major al noului cuvânt *Is-pas*. *Pas* se regăsește în limbile romanice și germanice, dar nicidecum în cele slave, ceea ce exclude *ab initio* originea oricărui cuvânt compus cu *pas* din vreo limbă slavă. Asta dovedește că **v.sl. îl are pe *sūpasŭ* ca împrumut direct din română**. Este exact invers față de ce susține DLRM: *Ispas* nu provine din v.sl., ci își are originea în română și e preluat de v.sl. târziu, în secolul X, când apar primele texte scrise din slava veche bisericească.

Apare a patra obiecțiune împotriva stabilirii de către DLRM a obârșiei slave a cuvântului nostru *ISPAS*: **el nu există în nici o limbă slavă**. Dacă slava bisericească (zisă și vechea slavă – v.sl.-) ar fi ceea ce se susținea de către specialiștii perioadei super-imperiului panslav, adică o chintesență a limbii slave din veacul al X-lea, atunci ar fi fost de așteptat ca termenii religioși majori să se continue netulburat în limbile respective, cu atât mai mult cu cât cuvintele sacre au mare stabilitate în timp. Dar asta nu se întâmplă: *Ispas* se zice în bg. *vāznesenie*, în sb. *vaznesenja*, în slvn. *vnebohoda*, în rus. *voznesenie*, în pol. *wniebowstapienia*, în ceh. *nanebevzeti*. Deci *Ispas* nu poate proveni din slavă, cum susține DLRM, pentru că nu există în niciuna din limbile respectivei familii de limbi! Informațiile prezentate mai sus existau și în anii 50, și în anii 98, când a fost redactat dicționarul DLRM și respectiv reeditat DEX, ca urmare persoanele responsabile cu alcătuirea dicționarelor aveau acces la ele. Reiese ori că respectivele persoane nu și-au făcut datoria, inventând origini imaginare pentru cuvintele românești, ori că erau interesați să răspândească un neadevăr cu scop de propagandă antiromânească. Rămâne ca cititorul să se pronunțe.

În funcție de valoarea a) sau b) dată particulei *is*, avem două posibile interpretări pentru *Is-pas*; prima: *Ispas* = *Ieșirea Domnului din lumea terestră, plecarea sa din strâmtorarea pasului, a pasajului Său pe pământ, printre noi, către cele cerești*, a doua: *Ispas* = *Este pasajul, trecerea Domnului către cele Cerești*. Este exact ce se întâmplă Domnului la Înălțare. El se ridică spre Cer, iese din starea Sa nefirească de trecere pe pământ, care a fost o strâmtorare a Sa, o îngrădire a puterilor Sale divine nelimitate care a provocat spaima îngerilor, deci trece de etapa Sa terestră, cu toată suferința acceptată voit cu intenția de a elibera pe oameni de jugul păcatului. Amândouă explicațiile sunt valide, iar dacă primul sens pare conceptual mai profund, al doilea îl completează, accentuând transcenderea, de parcă ar fi doi sâmburi, unul învelindu-l pe celălalt.

Crezul în limba latină spune: *...Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato, passus et sepultus est, et resurrexit tertiam die, secundum Scripturas, et ascendit in caelum...*, iar în românește: *...Și s-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, a pățimit și s-a îngropat; Și a înviat a treia zi, după Scripturi; Și s-a înălțat la ceruri ... Is-pasul este ieșirea din patimile suferite pe pământ, ieșirea definitivă din **pass-us**!*

În afara celor două accepțiuni discutate mai sus, apare o a treia accepțiune. Dr. Lucian I. Cueșdean (2, p. 64), consideră pe *is* ca particulă având conotație străveche religioasă, în care caz cuvântul *Ispas* e o condensare prin elipsă a două cuvinte *Isus* și *pas*, cu elidarea celei de-a doua silabe a primului cuvânt, de forma IS(US) – PAS = IS-PAS. A se compara cu o reacție chimică cu simplă înlocuire, care are forma AB + C → AC + B și care constă din înlocuirea atomilor unui element B cu atomii celui de-al doilea element C într-un compus AB, obținându-se AC.

Avem: IS-US + PAS → IS-PAS + US, în care se obține produsul de reacție IS-PAS ca substanță rezultantă dorită și se eliberează grupul US.

În concluzie, recapitulăm cele trei variante, toate valabile, pentru înțelegerea cuvântului compus *Is-pas*:

- a) Ieșirea [*Domnului*] din strâmtorarea [*pământescă*].
- b) Este trecerea, traversarea [*Domnului*].
- c) *Isus* iese din pasajul suferinței, cu sublinierea că e un act divin, nepământesc, particula *is* amintind de divinitate.

Acest mod de a transmite mesajul creștin pe multiple planuri de înțelegere îl vedem și în cuvântul *maslu*, care dă cinci semnificații suprapuse valide, posibile numai și numai în românește.

Ispas spune mai multe decât spune *Înălțare*. Dacă *Înălțare* are corespondent pe *Ascensio*, *-nis* din latină, ori *Ascension* în franceză, toate trei fiind cuvinte din uzul limbii obișnuite care au primit și o accepțiune religioasă, cuvântul *Ispas* are profunzimi conceptuale teologice neegale de ceilalți termeni, fiind clădit anume pentru a exprima

acea taină a traversării din lumea noastră în cealaltă cu trupul înviat! *Is-pas* a fost conceput de sacerdoții români cu aproape două milenii în urmă ca să se dea nume aparte mării sărbători a Înălțării. Totodată, se exprimă condensat chiar experiența pe care nădăjduiește să o aibă creștinul român în calea spre Împărăție. *Ispasul* e transcenderea prin excelență.

4. DE LA ISPAS LA ISPĂȘIRE

If we all worked on the assumption that what is accepted as true is really true, there would be little hope of advance.

Dacă toți am lucra bazându-ne pe prezumția că ceea ce e acceptat ca fiind adevărat să fie realmente adevărat, ar fi puțină speranță de progres.

Orville Wright (1871 – 1948), pionier al aviației.

Ispas nu poate fi despărțit de infinitivul lung *ispășire*, adică efectuarea unei penitențe pentru eliberarea de osândă. A *ispăși* înseamnă a trece printr-o strâmtorare grea și a ieși din ea, după plata prin suferință. Analiza acestui verb subliniază prima varianta (a) listată mai sus pentru *Ispas*, deoarece intrarea în lume, întruparea Domnului a însemnat un *pas*, o strâmtorare, o îngustare a puterii Sale fără margini, acceptată voit, iar ieșirea din acea stare nefirească dată de hotarele lumii noastre acompaniază *Înălțarea* la ceruri, *ieșirea* din etapa patimilor, a *pas*-iunii (vezi fr. *passion*); e traversarea către infinit, mutarea la Cer, transcenderea, *Is-pas-ul*.

Așa cum *pas* este legat de *Ispas*, așa a *păși* e legat de a *ispăși*. Avem perechile:

Pas – a păși ↔ Ispas – a ispăși

Să observăm perfecta simetrie a acestor două perechi de substantive și verbe corespondente, în care a doua pereche o repetă pe prima, dar cu adăugarea prefixului *is-*. Tratatul verbelor este aidoma, cu vocala *a* transformată în *ă*, iar consoana *s* devenită *ș*. Există o ordine desăvârșită în aceste două perechi înrudite. Ordinea nu o poate avea decât limba matcă, originatoare. Orice împrumut ulterior făcut de alte limbi nu va mai fi putut repeta ordinea modelului inițial. Dovada provenienței în românește a perechii respective e dată chiar de structura ordonată a grupării respective. Dacă a *păși* se referă la deplasare, la spațiu parcurs, a *ispăși* se referă la efectuarea penitenței, a canonului, a caznei, e chiar îndurarea suferinței în vederea eliberării de păcat ori de pedeapsă, e o deplasare printr-o grea încercare. Prin simpla adăugare a particulei *is-* ca prefix, verbul a *păși* își schimbă complet sensul în românește, de la unul concret, fizic, la unul abstract, legat de justiție, fie terestră, fie divină. Neînțelegerea duhului acestei limbi flexibile și pline de nuanțe, unele clădite neașteptat, descumpănește pe cel care o tratează superficial sau s-a născut departe de sânul ei. Pentru un cercetător atent e ușor de combătut orice argumentație care ignoră finețea exprimării limbii noastre. Propaganda oficială se chinuie să acrediteze non-sensul că noi vorbim o limbă hibridă, care a luat din zbor mii de slove de la diverși cotropitori, lipindu-le într-un amalgam bizar. Studiată obiectiv, limba română uimește prin coeziunea structurilor interne și prin adâncimea conceptelor pe care le exprimă cu propriul ei material sonor, modulată de așa manieră ca să indice precis cele mai dificile noțiuni filozofice. Pentru dogma oficială, *pas* vine din latină, fără nici o legătură cu *Is-pas*, care se pretinde că vine din slavă, chiar dacă au evident în comun aceeași rădăcină *pas*. Repetăm că *Ispas* nu există în nici o limbă slavă! Un asemenea mod de tratare a subiectului nu are de-a face cu analiza științifică, ci cu propaganda politică.

Apare o diferență majoră între semnificația vorbei românești a *ispăși* și cea a etimonului slav găsit, la fel de neinspirat, de DLRM, verbul v.sl. *sūpasiti*, care înseamnă a *mântui*, a *salva*, ceea ce e cu totul altceva. Sensul lui *sūpasiti* din v.sl. e **opus** sensului verbului românesc, pentru că a *ispăși* este **trecearea** prin suferința pământească, pe când a *mântui* e **scăparea** din suferința terestră. Chiar DLRM dă înțelesurile lui a *ispăși*, toate diferite de ceea ce spune cuvântul slavon: a *plăti prin suferință*, a-și lua pedeapsa, a *expia*, a *cerceta și evalua paguba făcută de vite în proprietatea altcuiva*. Nicăieri a *ispăși* nu înseamnă a *mântui*, a *izbăvi*, a *salva*! Ca urmare, cuvântul slavon nu poate fi obârșia celui românesc pentru că înseamnă ceva complet diferit. Cum se explică atunci termenul *sūpasiti* din vechea slavă, care are sonor asemănări cu termenul românesc a *ispăși*, și de unde apare divergența cu pricina? Slavona slavă (v.sl.) a preluat termeni din slavona veritabilă, românească, străveche (pe care în timp a uzurpat-o), adică din limbajul religios specializat românesc, fără să mai poată copia identic bogăția de nuanțe, sensuri și metafore ale vorbelor originale, neînțelegându-le (vezi dr. **Lucian I. Cueșdean**, discuția despre slavonă, în 4, p.148-165). Termenul din slavonă a fost o interpretare laterală a celui românesc, prin confuzia *Ispas* = *chiar Domnul văzut ca Mântuitor, odată ce s-a înălțat*; deci *Ispasul*, ca **eveniment** din viața Domnului s-a confundat în v.sl. cu noțiunea de Domnul ca **persoană**, care e *Mântuitor*, *Salvator* al oamenilor, iar verbul *sūpasiti*, derivat din substantivul *sūpasŭ*, a fost priceput ca a *mântui*, a *salva*, adică acțiunea Domnului legată de venirea Sa pe pământ și de Înălțarea Sa. Cei care au însălat în

secolul al X-lea vorbe românești în slavonă nu au transferat decât parțial unele din cuvintele rafinate teologice românești, care fuseseră folosite de secole și aveau o încărcătură semantică greu de reprodus pentru noii încreștinați. Se observă și deformarea slovei românești prin împrumutare, pentru că *sūpas* l-a pierdut pe *I* inițial din *Ispas*, ajungând să fie pronunțat *Spas*. Confuzia între termenul nou creat slav *Spas* și modelul său românesc *Ispas* a fost întărită și de prezența în v.sl. a prepoziției *sū*, devenită *s* în limbile slave, care se traduce prin *cu*, dar care aici n-are nici un rost ca prefix pentru că nu e nici o acompaniere în definirea acestui eveniment religios care se referă la o singură Persoană Divină care se înalță prin propriile Ei puteri. Întrucât elementul *pas* e strict romanic, un *s* prepozițional slav plasat înaintea sa ne conduce la o traducere a lui *s-pas* prin „*cu pas*“, care nu se potrivește deloc cu noțiunea de mântuire. Înlocuirea lui *is* cu *sū* e un indiciu al împrumutului din limba noastră de către v.sl. care pierde pe drum ceva esențial și face o confuzie semantică. Lipsind *I* inițial, nu mai putem înțelege sensul original teologic, care e dat de elementele *Is* și *pas*, nu de *S* și *pas*. Fără *I* se pierde noima vorbei pentru că un simplu *s*- adăugat înaintea lui *pas* modifică total înțelesul: *s+ păși* derivă în românește o altă noțiune, o altă nuanță, *a spăși*, *a fi spășit*, care e de fapt opusă noțiunii pozitive de *Înălțare*, pentru că se referă la lumea noastră, seculară, supusă greșelii. A venit *spășit*, cu conotația de rușinat de ceva, cu musca pe căciulă, conștient de un rău sau greșeală, ne dezleagă un alt sens pentru compuşii din rădăcina *pas*, de astă dată doar cu *s*- lipit anterior. E limpede că nici prefixul *s*- din română adăugat lui *pas* nu dă naștere vreunui compus cu înțelesul *a salva*, *a mântui* pe care îl are *sūpasiti* din v.sl., care e doar o copie cu greșeli a obârșiei sale românești, vocabula *Ispas*. Copiștii textelor vechii slave s-au chinuit să reproducă vorbele noastre, aducându-le la o formă cât mai aproape de sunetele familiare din limba lor. Nu e de mirare că ei au priceput că *Ispas*, sau *spas*, spus pe gustul lor, e ceva pozitiv, legat de scopul noii religii de a salva, de a mântui pe om. Fenomenul reproducerii cu greșeli a vorbelor dintr-o limbă veche într-una nouă e larg documentat în lingvistică. De la *Ispas*, prin *sūpasū* și *sūpasiti* din v.sl. s-a ajuns la *spas-iti*, *a salva* în limbile slave. Greșeala făcută de copiștii slavi la reproducerea lui *ispas* în *sūpasū*, unde nu s-a înțeles rostul particulei inițiale românești *is-*, ne ajută să demonstrăm care e proveniența reală a altor compuşii având pe *is-* și *iz-* ca prefixe, cum ar fi *is-coadă*, *is-cusință*, *is-pită*, *is-pravă*, *iz-bavă*, *iz-gonire*. Avem aici încă o probă a perioadei de început a slavei vechi bisericești, la orizontul veacului al X-lea, când limba cotropitorilor se afla în stadiul de formare, acumulare și îmbogățire cu noi termeni, preluați mai mult sau mai puțin fidel din romană.

Mai notăm că *a ispăși* nu este comun în limbile slave. *Ispășirea păcatelor* se spune *iskuplenie grehov* în rus., *vizkuplenie na grehovete* în bg., *odčineni hriechov* în cehă. Doar în neoslava sârbă (vorbită pe teritoriul Daciei Aureliane), unde se spune *ispaștanje grehov*, apare o copie a vorbei românești *ispăși*. Pretinsa origine slavă a lui *a ispăși* răspândită oficial de DLRM este falsă.

În concluzie, înțelesurile din română ale lui *Ispas*, explicate de elementele alcătuitoare *is* și *pas*, au conotație clară și nu se suprapun cu noțiunea de *Mântuitor*, în vreme ce în slavonă se zice *sūpasū* pentru *Mântuitor*, deși *sūpasū* îl copiază pe *Ispas*. În română avem doi termeni cu sensuri diferite, explicând două noțiuni religioase, un eveniment divin și o persoană divină, în slavonă avem un singur termen, care își îngustează sensul la o singură semnificație, ca o copiere grăbită destinată unor oameni cu puține pretenții filozofice. *Ispasul*, *Inălțarea*, *Domnul*, *Izbăvitorul*, *Mântuitorul*, sunt cuvinte românești pline de densitate, zămislite de sacerdoți în vechime. Se vede clar care e direcția drumului: de la română, mai bogată, densă și precisă, la vechea slavă, mai săracă și mai imprecisă. Elementul *pas* din compuşii *Ispas* și *a ispăși* nu există de sine stătător în limbile slave, ca rădăcină, nu construiește acolo vreo familie de cuvinte, deci *Ispas* și *a ispăși* sunt pe românește, iar nu pe slavonește, *quod erat demonstrandum*.

De Ispasul Domnului 2011, într-o slava vecinică a limbii românești, nedatoare alteia.

AUDIATUR ET ALTERA PARS (5)

Să fie ascultată și partea cealaltă

SAU

PLEDOARIE PENTRU APĂRAREA LIMBII ROMÂNE

ÎN PROCESUL INTENTAT ÎMPOTRIVA EI

DE CĂTRE CEI CARE NEAGĂ STRĂVECHIMEA ȘI ADMIRABILA SA ALCĂTUIRE

Lucian G. Costi

I. A TREIA PLEDOARIE (PRIMA PARTE)

1. INTRODUCERE LA PARTEA ÎNTÂIA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (să fie ascultată și partea cealaltă) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al cincilea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea de probe inedite care certifică obârșia românească a lui *împotriva* și a familiei de cuvinte înrudite pe baza dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei NȘLR de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările „oficiale”.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Toate adevărurile noi au început prin a fi eretice.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean, notate în articolele din numerele precedente ale acestei reviste. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin.

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM (6) în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. S-a demonstrat apoi că *Ispas* și *a ispăși* sunt cuvinte construite de strămoșii noștri și aparțin limbii române. Faptul că toate aceste vocabule românești au fost preluate tardiv, la orizontul veacului al X-lea, de limbi slave prin intermediul limbii slave bisericești nu poate fi o justificare, dată fiind absența documentelor mai vechi, a inversării rolurilor între limba donatoare, româna, și cele receptoare, în scop de propagandă politică. Adevărul trebuie restabilit pe baza dovezilor și argumentelor logice.

3. ÎMPOTRIVA

Fericiți veți fi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind din pricina Mea.

Fericirile, Liturghia daco-română.

Împotriva nu a mai fost la modă după ce Școala Ardeleană nu l-a găsit în latinește, deși, dacă s-ar fi ostenit, îl descoperia din bucățele în acea limbă, și anume pe *îm-*, pe *-pot-* și pe *riv-a*. Curentul latinizant a introdus în limbă latinescul *contra*, care își face datoria de sinonim alături de *împotriva*. Întrucât există și în slavonă, deși acolo e scris și rostit pocit sub forma *protiv*, *împotriva* a fost etichetat de obârșie slavă și a primit anatema de cuvânt străin, împrumutat în românește, nu moștenit. Această pedepsire a unui cuvânt pur românesc ne aduce în față **prăpădul** pe care-l pricinuiesc cei care, din ignoranță ori/și rea-voință, se erijează în judecători ai limbii noastre.

Pentru a găsi originea prepoziției *împotriva*, DLRM (6) face o trimitere la subst. *potrivă* (pe care îl presupune originar din slavă, desconsiderând a priori argumentul esențial al străvechimei limbii române și al continuității sale pe un mare teritoriu în contrast cu graiul primitiv al unui minuscul grup de cotropitori), observând că *împotriva* e compus din prepoziția *în* + subst. *potrivă*. Ceea ce trece cu vederea DLRM este ceva esențial: *împotriva* (prep.) înseamnă *contra*, *opus*, *advers*, în timp ce *potrivă* (s.f.), substantivul la care se face trimiterea, înseamnă *persoană sau lucru care se aseamănă*, *pereche*, *egală*, *complementară*, *de-o seamă*, *aidoma*, ca urmare sensurile celor două cuvinte (prepoziția *în* + subst. *potrivă*) care se alătură spre a clădi pe *împotriva* ar trebui să ne conducă la noțiunea de asemănare, nu de adversitate. Ori noțiunile exprimate de *împotriva* și *potrivă* sunt absolut opuse, sunt contrarii! Care e mecanismul prin care o limbă poate avea aceeași sursă (presupus străină) pentru două vorbe contrare ca înțeles și având funcțiuni de părți de vorbire diferite, una fiind prepoziție, alta fiind substantiv? DLRM nu explică, ba chiar ignoră *nepotrivirea*. Și totuși, acest mecanism există în românește, dar numai pentru propriile ei cuvinte, și tot el ne ajută să discernem fără greș dacă o vorbă este sau nu făurită în românește. Aici avem de-a face cu un fenomen intern de fabricare de vorbe

din propriul material lingvistic românesc. Într-adevăr, e ușor de observat că prepoziția *împotriva* e o compunere a lui *potrivă* cu prefixul *îm-*, tot așa ca și adverbul *împotrivă*. Acest prefix *îm-* nu e nimic altceva decât prepoziția *în*, căreia i s-a modificat consoana *n* în *m* din cauza alăturării lui *p*, dar rolul ei de prepoziție a încetat și ea a devenit un **prefix modulator** care naște o slovă cu înțeles contrar. Oricine cunoaște ceva latină, știe că una din cele mai productive metode de obținere a negațiilor și antonimelor este plasarea prefixului *in-* sau *im-* înaintea unui cuvânt rădăcină, de pildă *im-possibilis* față de *possibilis*, *im-probabilis* față de *probabilis*, *in-gratus* față de *gratus*, etc. Construcția lui *împotrivă* e la fel modelată ca și *im-possibilis* din latină. Prepoziția *îm*, acum devenită prefix, are rol de **modulator algebric plus/minus** al grupului lipit *pot+riv-ă*, tot așa cum *im* din latină îl modulează pe *possibilis* dându-i exact sensul opus, **deși în de sine stătător** (schimbat aici în *im* din cauza prezenței lui *p*), **ca prepoziție, nu înseamnă niciodată o negație în latinește**. Situația e identică în românește: *în* ca prepoziție nu înseamnă niciodată o negație, dar funcția sa se schimbă în cea de prefix modulator algebric plus/minus în cazul de față. Ceea ce nu înțelegeau etimologii care au odrăslit DLRM este calitatea internă a limbii române de a-și fabrica antonime din aceeași rădăcină, utilizând modulatori, procedeu regăsit și în latină. Vechimea acestui fel de clădire cu *îm-* trece de perioada când latina italică încă nu se despărțise de cea continentală, deci are cel puțin 2800 de ani, luând ca punct de plecare întemeierea Romei. În familia limbilor romanice avem multe astfel de perechi edificate cu diverse prefixe ori cu schimbări vocalice, de pildă: *dur* ↔ *a (se) în-dura* pe axa *fără cruțare* ↔ *cu cruțare*; la fel, *mut* (fără sunet, în rom.) ↔ *mot* (cuvânt audibil în fr.), ori *mut* (fără sunet, în rom.) ↔ *zgo-mot* (sunet tare, în rom., *z+go* = cuvânt *go* ajuns vorbire stridentă, datorită lui *z* inițial, iar *mot* are aici sensul opus de sunet tare)) pe axa *neaudibil* ↔ *audibil*.

Acum devine limpede de ce DLRM evită să intre în detalii: pentru că *îm-* este un prefix aidoma latinei având rol de modulator de inversare de sens, fenomen neregăsit în nici o limbă slavă, iar așa ceva ar fi răsturnat afirmația obârșiei lui *împotrivă* din slavă! Pentru substantivul *potrivă*, DLRM dă proveniența din slavă și ne oferă o alegere: din v.sl. *protivŭ*, sau din bg. *protiva*, dar aici ne lovim de un obstacol semantic deoarece ambele slove străine au înțeles de adversitate, nicidecum de asemănare, egalitate, ne-adversitate, care e înțelesul vorbei românești *potrivă*. Vorbele străine sunt prepoziții, pe când *potrivă* e substantiv! A înșira două cuvinte, unul dintr-o limbă artificială cărturărească (adică v.sl.), folosită pentru creștinarea nomazilor nord-estici, altul dintr-o limbă recentă (bg.), nu înseamnă că s-a demonstrat că originea slovei românești se află în acele limbi pentru că doar sună similar, ci e o probă "prin cantitate", adică se încearcă impresiunea cititorului prin greutatea listării de două limbi slave, ca să fie și mai sigur efectul. Se dovedește că de fapt ambele rostiri din limbile înșiruite de DLRM sunt eronate, fiind vorba acolo de o proastă înțelegere a cuvântului compus românesc din *pot* și *riv-ă*. Neînțelegând ce înseamnă *pot+rivă* în limba originară, mamă, donatoare, ambele limbi noi l-au preluat greșit, pocit, mutând pe *r* de la începutul celei de-a doua rădăcini imediat după consoana inițială *p* a primei rădăcini, *prot-ivă*, fenomen numit metateză. Luate împreună, *prot* și *iva* nu mai înseamnă nimic, sunt o simplă deformare a originalului românesc prin demontarea neglijentă a compusului dintre două elemente cu semnificațiile lor bine conturate. Fără vreo explicație, DLRM ne lasă să înțelegem contrariul, pretinzând că româna a luat eronat cuvântul făcând rocada consonantică în sens invers, adică româna nu-l pronunță bine, și ar fi trebuit să zicem *protivă*! Dar *protivă* nu spune nimic, în timp ce *pot-rivă* e o construcție precisă, după cum se va arăta.

Superficialitatea tratării subiectului ne convinge că DLRM face propagandă, nu servirea adevărului. Mai există o chestiune de logică: dacă limba românească țărănească ar fi preluat aceste cuvinte **de mare frecvență în vocabularul principal românesc** din limbi străine, recente, paupere și neevolute, apărute la orizontul sec. VIII – IX, înseamnă că până atunci existau cuvinte în românește cu înțelesul respectiv, care au dispărut brusc, fără motiv. Conform cu afirmațiile dogmei oficiale, reiese implicit că românii au decis dintr-o dată să renunțe la cuvintele lor strămoșești fără de care comunicarea nu mai era cu putință și au adoptat altele, străine. Ori așa ceva nu e posibil fără vreo catastrofă istorică pe **tot** pământul nostru, care nu a fost nicăieri consemnată. Fără *împotriva*, nimeni nu ar mai fi fost în stare să exprime noțiunile de contrarietate și adversitate, esențiale în exprimare! Se dă ca dovadă faptul că slavona slavă era limbă de cancelarie în Moldova și Țara Românească și se trage concluzia că influența acestei limbi de curte a fost covârșitoare asupra poporului, însă fără vreo probă că așa s-au petrecut lucrurile. Se mai dă ca dovadă paralela cu situația limbilor occidentale care au fost influențate de latina clasică, scrisă de administrație și folosită de cler. Dar *against* din engleză și *gegen* din germană n-au fost înlocuite de *contra* din latină, deși în Anglia și în Germania se folosea latina în biserică și multă vreme în administrație. Deci englezul de rând și neamțul de rând au continuat să comunice orice era legat de *împotrivire* folosind vorbele lor moștenite de la străbuni, deși limba scrisă a dregătorilor era latina. Ce-l făcea pe românul de rând să se lepede de vorbele moștenite de la părinți? Nu ni se servește nici o dovadă din care să reiasă de ce noi eram excepția. Pe de altă parte, latina clasică e o limbă veche, atestată încă din sec. III î.C., posedând noțiuni de practică administrativă și juridică șlefuite din perioada Imperiului Roman, în timp ce slavona slavă bisericească e mult mai recentă, e cu o mie de ani mai tânără, iar nomazii slavi nu aveau veacuri de statalitate, cultură, religie în spate care să justifice existența în limba lor a noțiunilor respective. Comparația între latina oficială și slavona oficială cade, pentru că situațiile sunt fundamental diverse. Româneasca e de asemenea foarte veche, avea bogăție de cuvinte, ca atare nu avea nici un motiv să preia cuvinte străine. Din contră, se demonstrează că slavona *slavă* posedă cel puțin 800 de cuvinte provenind din românește, fapt care e în deplină concordanță cu evenimentele istorice care au precedat apariția slavonei (vezi **3**). Orice limbi nomade,

transplantate ca urmare a unor năvăliri în care s-a exercitat violență asupra cuceritorilor, au avut și ele parte de o ruptură, și anume de la stadiul de limbi primitive, simple, cu vocabular minim, ale unor neamuri aflate în mișcare nomadă, la situația nouă de limbi învingătoare dar obligate prin actele de război să se dezvolte în alt context geografic, istoric și de civilizație. Așa cum cucerirea a însemnat transfer de bogăție, pământuri și putere de la băștinași la învingători, tot așa limba noilor veniți a fost supusă unei presiuni de a acumula noi concepte, noi înțelesuri, deci cuvinte noi. Orice limbă tânără, săracă, neadecvată unui stadiu avansat de civilizație suferă o transformare majoră prin **masiva** împrumutare de cuvinte de la limba superioară, veche, a celor supuși prin forță. Aici se află explicația cuvintelor asemănătoare între slavonă și română, doar că direcția e de la română la slavona slavă, exact invers față de ce propagă dogma!

Să observăm situația la continuatoarea prin excelență a limbii slave la sursa ei. În rusește, *protiv* nu are niciodată sensul de *a fi la fel cu, aidoma, pe o măsură, de o seamă*. Este o prepoziție numai cu sens de adversitate. La fel, verbul *protivitisia*, care e parte a familiei respective de cuvinte înrudite, are doar înțelesul de *a se opune, a rezista*. Nu există nici un substantiv de genul lui *potrivă* din românește cu sens de asemănare, de neopozitie. E limpede că rusa nu putea genera aceste cuvinte, lipsindu-i paleta de sensuri și mecanismul plus/minus din românește. Deci nu e donatoare, ci receptoare!

Să analizăm acum cuvântul *împotrivă* folosind metodologia NŞLR (vezi **2, 3**). Despărțind în particule fundamentale de construcție (PFC) vedem că *îm-pot-riv-ă* e clădit din *îm-*, prefix cu rol de modulare negativă, rădăcina *-pot-*, rădăcina *-riv-* și desinența *-ă*. Rădăcina *pot* e o particulă fundamentală de construcție (PFC) ce aparține codului românesc **p*t**, cu sensul de **abilitate/inabilitate, putință/neputință**, iar rădăcina *riv* e o PFC ce aparține codului **r*v**, cu sens major de **adversitate**. Pe *riv* îl regăsim în cuvântul latinesc *riv-alis*, rival sau adversar, care naște propria sa familie de cuvinte (din care avem în românește *rival, rivalitate, a rivaliza*). În limbile romanice există rădăcina *riv* în verbul *a sosi*: în fr. *arriver*, it. *arrivare*, sp. *arribar* (numai cu sens îngustat de *a sosi în port*) fără ca latina clasică să aibă vreo vorbă similară cu *a sosi* din latina vulgară apuseană (*le bas latin*, cum se exprimau savanții francezi din perioada Renașterii). Nu e atestat în portugheză (*arribar*) decât cu înțeles îndepărtat, de *a recupera*; există și în engl., *to arrive*, unde e un împrumut din franceză. *Ar-riv-are* înseamnă a merge în sens contrar plecării, adică exact ce spune rădăcina *riv*. În fr. există *riv-et piron*, cui care penetrează *împotriva* rezistenței unui material, provenind din aceeași PFC. Din codul **r*v** avem pe *rov-inare, a ruina* în italiană. *Riv* se află în limbile germanice cu înțeles de adversitate, de acțiune ce provoacă o tulburare a stării existente: în engl., *to rive* înseamnă a despica, a face țândări, iar în suedeză *rifva* și în daneză *rive* înseamnă a rupe.

Luate împreună, *pot* și *riv-ă* au sensul de **putința de a fi contrar/de a nu fi contrar**, nuanțând în funcție de context și de modulatori dacă e vorba de relație de contraritate sau de asemănare. Așa se explică de ce subst. *potrivă* are înțeles de ceva asemenea, în timp ce modularea cu prefixul *îm-* dă înțelesul de contrar. *Din potrivă* înseamnă "*din partea opusă, care nu e asemenea*". Exprimarea este simetrică față de axa logică **plus/minus**. Este interesant că DLRM notează despre *a potrivă* că este vb. IV, refl. și tranz., "*a fi sau a face pe măsură*", dar popular, *a se potrivă* înseamnă și exact opusul, *a se împotrivi* (**6**). Păstrarea în popor a sensului opus pentru același cuvânt (chiar fără modulatori) probează trăsătura algebrică **plus/minus** care e o invenție a limbii române arhaice. Teoretic, procedeul permitea dublarea numărului de cuvinte din limbă cu materialul sonor preexistent, fără să se recurgă la inventarea de noi slove. Limita procedurii este dată doar de confuzia pe care o provoacă atunci când lipsește contextul. De pildă, adjectivul *cald* nu s-a putut păstra cu ambele sensuri opuse, pentru că producea o supărătoare confuzie când era rostit singur, în absența unui context; așa se explică de ce germana are *kalt* pentru rece, (la fel *cold* în engl.) în vreme ce româna a reținut doar sensul opus, cel de *cald*. Pentru alte cuvinte din familia lui *potrivă*, cum ar fi *potrivnic*, DLRM găsește tot obârșie slavă, din v.sl. *protivnikŭ*. *Potriveală, nepotriveală și potrivelnic*, alți compuși de la *potrivă*, nu au etimologiile date de DLRM, dar se fac trimiteri la subst. *potrivă*, adică după DLRM toată familia respectivă își are obârșia în slavă (**6**). Discuția de mai sus este valabilă însă și pentru derivați. În slavă, *protivnikŭ* este împrumutat din românește; până și *u scurt (ŭ)* final trădează proveniența din forma masculină articulată a subst. românesc (*potrivnicul*). Despre rădăcina **nic**, ca sufix cu mare frecvență de compunere în limbă, se va discuta ulterior. În limbile slave, cuvântul *protivŭ* nu înseamnă nimic oricum l-ai descompune și analiza, e o simplă înșiruire de sunete, în timp ce în românește el se explică prin cele două rădăcini componente, fiecare ordonată și cu sensuri precise în cadrul sferelor, a codurilor conceptuale de care aparțin, și ele regăsite doar în lumea romanică. Este limpede că *împotriva, potrivă*, dimpreună cu toți compuşii ce formează familia de cuvinte înrudite sunt construcții proprii ale limbii române, vechi de milenii în limba noastră.

10 cireșar 2011, într-o slava vecinică a limbii românești, nedatoare alteia.

~Lucian G. Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VI)“

AUDIATUR ET ALTERA PARS (6)

Să fie ascultată și partea cealaltă

SAU

PLEDOARIE PENTRU APĂRAREA LIMBII ROMÂNE

ÎN PROCESUL INTENTAT ÎMPOTRIVA EI

DE CĂTRE CEI CARE NEAGĂ STRĂVECHIMEA ȘI ADMIRABILA SA ALCĂTUIRE

Lucian G. Costi

I. A TREIA PLEDOARIE (PARTEA A DOUA)

1. INTRODUCERE LA PARTEA A DOUA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (să fie ascultată și partea cealaltă) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă puțința să răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al șaselea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea de probe inedite care certifică obârșia românească a lui *împotriva* și a familiei de cuvinte generate de rădăcina **pot** pe baza dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei NȘLR de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările “oficiale”.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Toate adevărurile noi au început prin a fi eretice.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean, notate în articolele din numerele precedente ale acestei reviste. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin.

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM (6) în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. Întreaga familie a lui *milă*, cum ar fi *a milui*, *milos*, *milostiv*, *a se milostivi*, etc., s-a dovedit a fi zămislită de strămoșii noștri, nu de străini, și aparține limbii române, de unde mai apoi s-au inspirat alții. Expresia liturgică *Doamne miluiește* are o vechime de cel puțin 19 veacuri în românește și **n-are nici o legătură cu neamurile năvălitoare!** S-a demonstrat apoi că *Ispas* și *a ispăși* sunt cuvinte construite de strămoșii noștri și aparțin limbii române. Frecventul cuvânt *împotriva* e românesc, nu e luat de la nimeni! Faptul că toate aceste vocabule românești au fost preluate tardiv, la orizontul veacului al X-lea, de limbi slave prin intermediul limbii slave bisericești nu poate fi o justificare, dată fiind absența documentelor mai vechi românești, a inversării rolurilor între limba donatoare, româna, și cele receptoare, în scop de propagandă politică. Adevărul trebuie restabilit pe baza dovezilor și argumentelor logice.

3. POTRIVĂ ȘI INDO-EUROPEANA

Mult întuneric este, după cât se pare, înaintea adevărului.

Poly ti skotos, hos eoiken estin, pro tes alitheias.

Demosthenes, De Corona, 159.

Indo-europeana e un concept logic, nicidecum o limbă, lipsit de orice valoare funcțională, de comunicare, o prezumție, un deziderat, neatins încă și intangibil prin metodele de reconstrucție aplicate de lingvistică... indo-europeana nu există, e o fantomă inventată din nevoia de certitudine, un nume retroproiectat asupra unor populații de acum 4000-5000 de ani, fiind lipsită de cumițenie referirea la această presupunere ca la o realitate.

Gabriel Gheorghe, Getica, Tom 1, p. 36.

E bizar cum se *îm-pot-molesc* în cele mai neverosimile explicații etimologii. De pildă, profesorul de indo-europeană (o limbă neștiută, presupusă că ar fi stat la baza limbilor înrudite din Europa și Asia) Robert Beekes, de la universitatea din Leiden, Olanda, în lucrarea sa *Comparative Indo-European Linguistics, An Introduction*, listează cuvinte cu sensul de *îm-pot-riva* în i.e., și anume **preti* sau **proti* (aici steluța indică un cuvânt inexistent, neatestat nici în scris, nici în vorbire, ci **presupus că ar fi existat, ceea ce are de-a face cu imaginația**, dar nu cu știința!). Ca să explice cum a ajuns la formele cu steluță, autorul dă ca exemplu cuvinte însemnând *împotriva* în diferite limbi: în OCS (*Old Church Slavonic*, adică „slava veche bisericească”, aceeași limbă scrisă pe care DLRM o notează v.sl., „vechea slavă”) *protivŭ*, în sanscrită *prati*, în gr. v. *proti*, ca apoi să dea pe *paiti* în avestică și *poti* tot în gr. v., exclamând că e neclară relația lui *poti* cu *proti*, amândouă forme existente în elină pentru *îm-pot-riva* (**2b**, p. 221). Desigur că e neclară relația, pentru că domnul profesor amestecă limbi scrise cunoscute din antichitate, sanscrita, avestica, greaca veche, cu o limbă scrisă mult mai recentă, cum e OCS, adică slavona bisericească, și n-are habar de cuvântul românesc *pot-rivă* de la care derivă toate, unele prin simpla pocire a pronunțării întregului cuvânt (cum e *protivŭ* aflat în textele din OCS, v.sl.), altele prin elipsă (cum e *poti* din gr.v., prescurtare de la *pot-rivă*) adică rostirea doar a primei părți a slovei, *pot-*. E ciudat că un lingvist de talia lui Beekes nu observă că există adjectivul *pot-is*, -e în latină, care sună aidoma cu vorbele din lista domniei sale și înseamnă *posibil, capabil de, în stare de*. Sensul lui *pot-is* e însă antonim față de cel al grupului cercetat. Pentru „specialiști” simpla similitudine sonoră între slovele limbilor din gruparea botezată i.e. nu pare demnă de investigație dacă nu există și un înțeles foarte apropiat. Într-adevăr, nu pare a fi vreo legătură între *pot-is* din latină și slovele din lista dată, dar doar la prima vedere, pentru că relația dintre ele există, fiind una de opoziție. Luând și latina în considerație, e limpede că *poti* are sens de *contrar, care nu e cu puțință* în avestică (cu modificarea internă vocalică în *paiti*) și gr. v., dar sens exact opus, *care e cu puțință* pentru *potis* în latină. În Occident cercetările românești unde s-a analizat în detaliu situația antonimelor ancestrale sunt ignorate cu desăvârșire. Iată de ce nimeni nu și-a bătut capul cu o vorbă contrară ca sens, *potis* din latină, deși aici e cheia. Savanții români din **NȘLR** au studiat cu atenție limba română și au descoperit că ea a dezvoltat un procedeu original, genial, prin care unui grup sonor i se atribuie atât sens pozitiv, cât și sens negativ, funcție de context și modulare, fapt care duce la dublarea teoretică a posibilităților de exprimare cu același material limitat lingvistic. Comunicarea câștigă în nuanțare și într-o mai precisă transpunere a gândului. Latina păstrează uneori acest procedeu, ca în cazul discutat, unde *potis* are sens contrar cuvintelor studiate de profesorul Beekes. E adevărat că latina a pierdut sensul opus pentru *pot-is* (cum apare în perechea românească *pot-rivă – împot-rivă*), dar acesta poate fi aflat într-o limbă înrudită, care conservă fidel forme arhaice, având ambele conotații +/- . Trebuie să existe o limbă originală de la care au plecat acești termeni, unii pozitivi, alții negativi, identificați în limbile vechi enumerate doar *nepereche*. Ori acea limbă e româna, unde există compusul *pot-rivă* care are și sens plus, și sens minus, după modulare și context! Româna țărănească, transmisă oral, conservă trăsături arhaice pierdute în limbile vechi scrise. Ca urmare, cele două cuvinte cu sensul de *îm-pot-riva* și anume **preti* sau **proti* pe care autorul pretinde ca le-a reconstituit așa cum ar fi existat vreodată în ipotetica limbă i.e., sunt rodul fanteziei, deoarece grupul de sunete înșiruit nu are nici o semnificație. O limbă primară, prin definiție, trebuie să plece de la rădăcini simple, cu sens precizat, monosilabice, care să fie la rândul lor baza de construire pentru noțiuni îndeaproape înrudite, ca un trunchi de copac din care apoi pleacă ramurile. Este limpede că particula fundamentală de construcție (PFC) care stă la temelia noțiunii de contrarietate este *pot*, care se asociază cu PFC *riv*. Aceste două monosilabe au sens precizat și se regăsesc nemodificate numai în românește. Orice limbă care le-a preluat și le-a schimonosit pronunțarea sau a eliminat monosilaba asociată *riv*, s-a îndepărtat de trunchi, este o ramură laterală, derivată. Profesorul Beekes declarase în lucrarea sa, de la bun început, că nu se ocupă de nici una din limbile romanice, inclusiv de română, deoarece își au obârșia în latină și sunt irelevante pentru studiul limbii i.e., adică limba ancestrală din care purced toate, **după părerea domniei sale**: „*latina a devenit limba comună a diverse țări datorită expansiunii Imperiului Roman. Aceasta e originea limbilor romanice: italiana, spaniola, portugheza, franceza și româna... dar nu ne vom ocupa de ele deoarece scopul nostru este de a ne concentra pe istoria cea mai veche a limbilor indo-europene*” (**2b**, p. 25). Iată cum o premiză falsă ridicată la rangul de postulat, aceea că româna e o limbă tardivă izvorâtă din latină, conduce la erori. Ce surpriză ar avea domnia sa dacă ar afla că româna, pe care a ignorat-o cu bună știință, l-ar fi scos din încurcătură. Dar atunci trebuia să se admită că limba românească e foarte veche, că nu derivă din latină, cu care e îndeaproape înrudită, că are personalitate și originalitate. A strica însă un eșafodaj țesut de mai bine de jumătate de secol, în care interesele politice panslave ar fi lezate și statutul de pigmeu rezervat neamului românesc ar fi pus la îndoială, nu intră în preocupările universitarilor din Occident. E preferabilă comoda ignorare a limbii oamenilor care stau pe pământurile lor de când avem dovezi arheologice, decât surprizele unei cercetări științifice bazate pe fapte demonstrabile. Unde mai pui propaganda anti-românească plătită cu dolari grei de către cei ostili nouă în ziare, publicații, reportaje și documentare de televiziune, etc., pentru că nimic nu se mișcă fără bani. Nu merită să te bați cu tot establishment-ul pentru câteva cuvinte! Modul de a gândi al tuturor

specialiștilor în i.e. este asemănător, fapt care explică de ce nu s-a făcut nici un progres pe poteca indo-europeană care nu duce nicăieri.

POT-RIVĂ ȘI UT-POTE

Necunoscutul de ieri este adevărul de mâine.

L'inconnu d'hier est la vérité de demain.

Camille Flammarion, L'Inconnu et les problèmes psychiques, 17.

În latină există cuvântul *utpote*, compus din *ut* și *pote*, unde ultima vocabulă are proveniența din rădăcina *-pot-* pe care o mai găsim în *potentia*, *-ae*, parte din codul **p*t**. *Utpote* înseamnă *întrucât* și e o conjuncție subordonatoare cu sens cauzal. *Ut*, luată singură, este și ea o conjuncție: *să, ca să, încât*. Adăugarea lui *-pote* întărește aspectul cauzal al conjuncției (*care poate, care are putere*), deși pare la prima vedere un pleonasm pentru *ut*. *Utpote* din latină e construită după același model vechi precum *pot-riv-a* și *pot-riv-nic*, numai că aici rădăcina *-pot* este plasată posterior, având o valență I-D (consoana finală a primei monosilabe alăturată consoanei inițiale a celei de-a doua monosilabe) față de PFC *ut-*. Grupul *-tp-* din *utpote* nu reprezintă o îmbinare fericită de sunete, din care cauză conjuncția cu pricina a fost tot mai rar folosită; în românește *-tp-* este chiar o valență interzisă (rare excepții, ca *otrust*). Observăm că *utpote* e un cuvânt arhaic, deoarece aici nu s-a modificat consoana *t* finală din *pot* în *s*, ca în adjectivul *possibilis*, sau *possum*, *posse*, din conjugarea verbului *posse* = *a putea* din latină. Doar rădăcina perfectului latin al verbului *posse* a rămas neschimbată: *potui*. Modificarea lui *t* în *s* se întâmplă și în germană, unde de pildă *Water*, apă, a început a se zice *Wasser*, un proces lingvistic care apare în evoluția numai a unor limbi, alte limbi din aceeași subgrupă nefiind afectate, de exemplu engleza continuă să zică *water*. Ceea ce ne interesează este faptul că trecerea lui *t* în *s* în pronunțare în latină este o noutate lingvistică și o depărtare față de matcă. Avem aici încă o probă că latina s-a distanțat de matca din care provenea, schimbând consoana *t* a codului **p*t** în *s* în majoritatea formelor conjugării verbului *posse* și în compuși care alcătuiesc familia de cuvinte derivată din **pot**, devenit **pos**. *Posibil*, *imposibil* sunt în română niște neologisme copiate după aceste forme latine mai noi, deși româneasca avea cu *putință*, *fără putință*, forme deosebit de vechi. Latina nu e o limbă străveche, din acest punct de vedere, așa cum am fost îndoctrinați. A fost scrisă și există vrafuri de documente în latină, dar față de limbi vorbite încă din antichitate și care s-au transmis oral, latina are semne clare de inovație. Concluzia discuției de mai sus este că *pot* există ca rădăcină străveche și în latină, ajutând la compuneri de alte cuvinte, similar cu construirea lui *pot-riv-a* din românește. Se observă că latina clasică e paralelă, nu originatoare a limbii românești. Înrudirea dintre româna și latină e desigur evidentă, dar derivarea română din latină e infirmată la nivel molecular structural lingvistic.

ALȚI COMPUȘI DIN RĂDĂCINA POT

Cei care nu iubesc adevărul (își) iau ca pretext al contestării (lui) mulțimea acelora care-l tăgăduiesc.

Ceux qui n'aiment pas la vérité prennent le prétexte de la contestation de la multitude de ceux qui la nient.

Blaise Pascal (1623 – 1662), *Pensées*, 261.

Pot-era e un alt cuvânt românesc care conține particula fundamentală de construcție (PFC) *pot* în compunerea sa. *Potera* este o ceată de oameni înarmați însărcinați de stăpânire cu prinderea răufacătorului sau a adversarilor regimului. DLRM îl găsește ca fiind împrumutat din bg. *potera*, sb. *potjera*, iarși o *soluție greșită* deoarece cuvintele străine seamănă sonor cu *potera* al nostru, dar nu sunt cauza, ci efectul, pentru că în ambele limbi **neoslave**, cuvântul este preluat din românește, unde are sens în cadrul sferei mari a codului **p*t**. Limbile slave, inclusiv cele neoslave, nu au rădăcina **pot** care este tipică limbilor latine, ca urmare, orice vocabulă conținând această rădăcină nu e originară în slavă, ci e un împrumut acolo din limbile latine, ori se știe că singura limbă din grupul latin cu care slava a avut un contact în vechime e numai româna. **Ca principiu istoric-lingvistic, orice slovă similară cu una românească prezentă doar în limbile neoslave din peninsula Balcanică, dar absentă în graiurile slave de baștină (din focarul de migrare), nu poate să provină decât din limba localui, adică româna.** Oricine contestă acest principiu trebuie să facă dovada precisă că slova cu pricina a existat în limba slavă de obârșie înainte de începutul cotropirii sudului românesc. Până la ora actuală, acest lucru este imposibil, întrucât nu sunt probe scrise de paleo-rusă dinaintea secolului al X-lea. Chiar și în caz că s-ar face acea dovadă, rămâne să se demonstreze că româna e cea care a împrumutat cuvântul, și nu invers. O astfel de demonstrație întâmpină însă un obstacol greu de trecut datorită chiar fondului străvechi de vocabular originar slav. Tratatele de lingvistică au notat prezența în limbile slave a unui contingent însemnat de cuvinte care par a fi copiate după slove latinești (cum ar fi vorbele pentru *luna*, *a*

da, a vedea, a sta, moarte, etc., pronume personale, forme de declinări și conjugări, etc.) și negăsind nici o explicație, au speculat că ele fac parte dintr-un fond străvechi, pe care l-au pus pe seama acelei limbi ipotetice, indo-europeana. Dacă românii ar fi fost acum șase decenii pe poziție de învingători, nu de înfrânți, poate că teoriile lingvistice s-ar fi aplecat și asupra posibilității logice a obârșiei românești a acelui fond străvechi de cuvinte slave. Dar, în starea actuală, puțini par dispuși să accepte că limba românească era pe o poziție de glorie, nu de slujnică, cu multe veacuri în urmă. Într-adevăr, limbile slave primare au numeroase cuvinte tipic românești în vocabularul principal, verbe, substantive, adjective, forme gramaticale, încât dacă cineva ar încerca să se exprime în rusește, de exemplu, eliminând însă **tot** ce seamănă cu limba noastră, comunicarea ar deveni imposibilă în acel grai. Până și cuvântul rusesc pentru limbă, grăire, *iazîc*, este o redare fidelă a pronunțării românești din zona din nordul Moldovei Mari, din Volhinia (Țara Românilor) pentru *iău zîc*!

De ce DLRM caută în ograda altora când are toate explicațiile în ograda de acasă? Oare autorii DLRM nu au observat că vorba noastră *pot-eră* seamănă cu *put-ere*, de care o desparte doar o vocală modificată (o față de u), o *pot-eră* exercitând *put-erea*? E de neînțeles cum etimologii DLRM se află la **distanțe galactice** de înțelegerea spiritului limbii românești! I-a descumpănit oare accentul pe prima silabă? Limba românească își mlădiază vocalele, le transformă în diftongi, pune accentul unde găsește cu cale, își are propriile ei legi străvechi, care așteaptă studiul în profunzime. O *pot-eră* poate merge pe o *pot-ecă*, un drum chinuit, îngustat, dar care *poate* s-o ducă la îndeplinirea misiunii. *Pot-eca* e tot un element al mulțimii de cuvinte care-l au pe *pot* ca PFC. *Potecă* e *patika* în sanscrită, rostit acolo aproape identic, ceea ce ne permite o datare a vechimii atât a vorbei românești, cât și a codului de construcție **p*t**, folosind ca martor documentele sanscrite, tot așa cum izotopul carbonului radioactiv C14 e martorul care permite datări ale materialelor arheologice. Primele texte de sanscrită unde apare *patika* au datare care trimite la forme neschimbate încă din mileniul II î. C. Putem formula ipoteza prezenței codului românesc **p*t** în limba noastră de cel puțin 4000 de ani pornind de la cea mai veche atestare în scris descoperită până la această dată. Prin comparație, vechea greacă ori latina sunt mai recente, mult mai vechi însă decât textele în v.sl. care au doar 1000 de ani!

Se întâmplă uneori să preluăm cuvinte din alte limbi, care, într-o perioadă arhaică a evoluției lor, și-au clădit propriile lor slove cu material românesc. Este cazul rădăcinii *pot*, regăsită în *des-pot* din greaca veche. Un *des-pot* (cuvânt provenit din gr.v., semnificând acolo *stăpânul casei*, unde *des* e un genitiv pentru casă) este o persoană care are *puteri* absolute, care guvernează neîngrădit, dictatorial. A două silabă e chiar rădăcina *pot* din română/latină. Ignorând limba română, dicționarele etimologice *nu pot* explica ce este cu acel *des-pot*, care se referă la autoritate, la *put-ere*, pentru că cheia descifrării e dată de a doua silabă, *pot*. Frecvența cea mai mare a acestei rădăcini fundamentale se află în românește, unde ea generează peste 30 de cuvinte care se ramifică în continuare cu propriile lor familii de cuvinte; prin comparație, latina are de cinci ori mai puține derivate din *pot*.

28 cireșar 2011, într-o slava vecinică a limbii românești, nedatoare alteia.

~Lucian G Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VII)“

AUDIATUR ET ALTERA PARS (7)

Să fie ascultată și partea cealaltă

SAU

PLEDOARIE PENTRU APĂRAREA LIMBII ROMÂNE

ÎN PROCESUL INTENTAT ÎMPOTRIVA EI

DE CĂTRE CEI CARE NEAGĂ STRĂVECHIMEA ȘI ADMIRABILA SA ALCĂTUIRE

Lucian G. Costi

III. A TREIA PLEDOARIE (PARTEA A TREIA)

1. INTRODUCERE LA PARTEA A TREIA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (*să fie ascultată și partea cealaltă*) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă puțința să

răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al șaptelea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea de probe inedite care certifică obârșia românească a familiei de cuvinte generate de rădăcina **pot** pe baza dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei NȘLR de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările „oficiale“.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Toate adevărurile noi au început prin a fi eretice.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean, notate în articolele din numerele precedente ale acestei reviste. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin. Premizele de la care pleacă NȘLR și metodologia de lucru au fost notate succint în numerele anterioare (articolele 1, 2, 3).

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM (6) în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. Întreaga familie a lui *milă*, cum ar fi *a milui, milos, milostiv, a se milostivi*, etc., s-a dovedit a fi zămislită de strămoșii noștri, nu de străini, și aparține limbii române, de unde mai apoi s-au inspirat alții. Expresia liturgică *Doamne miluiește* are o vechime de cel puțin 19 veacuri în românește și **n-are nici o legătură cu neamurile năvălitoare!** S-a demonstrat apoi că *Ispas* și *a ispăși* sunt cuvinte construite de strămoșii noștri și aparțin limbii române. Termenul *împotriva* e românesc, nu e luat de la nimeni, ci este cizelat din materialul lingvistic al românei străvechi! Faptul că toate aceste vocabule românești au fost preluate tardiv, la orizontul veacului al X-lea, de limbi slave prin intermediul limbii slave bisericești nu poate fi o justificare, dată fiind absența documentelor mai vechi românești, a inversării rolurilor între limba donatoare, româna, și cele receptoare, în scop de propagandă politică. Limba română și neamul românesc existau în secolul al X-lea. Teoria „formării poporului și limbii române”, adică un așa-zis proces imaginar care începe cu legionarii lui Traian și se încheie cu ultimul pâlț de năvălitori estici, este rodul unor minți bolnave și pline de dușmănie împotriva acestui neam de oameni care trăiește la el acasă de la facerea lumii. Românii au drepturi naturale date de Providență, năvălitorii au pretenții și au obrăznicia făptașului ce n-a fost încă adus în fața Justiției. Adevărul trebuie restabilit pe baza dovezilor și argumentelor logice. Ele există.

SUBMULȚIMEA CLO-POT-ULUI

Revelația Dumnezeirii pare să existe la români încă din epoca sedentarismului agricol neolitic.

Lucian I. Cueșdean, România, inima vechii Europe, Ed. Solif, 2006, p.6

În românește există cuvinte ce-l cuprind pe *pot* ca monosilabă constructivă (PFC) **alăturată de astă dată în poziție finală**: *clo-pot, ro(p)-pot, tro(p)-pot, și-pot, șo-pot*, toate fiind clădite într-o fază străveche în care se puteau lipi monosilabe direct, fără nici o desinență, una dintre particule fiind chiar onomatopea, elementul cel mai vechi. Azi nu mai pricepem acest mod de a forma noi cuvinte pentru că procedeul aglutinării a dispărut de mult. Prin trăsăturile lor comune, aceste vorbe românești pot fi grupate într-o categorie aparte pe care convenim s-o numim *submulțimea clo-pot-ului*. Să observăm că întreg grupul de substantive clădit din două monosilabe, în care ultima este *-pot*, au o curioasă trăsătură comună: toate sunt de gen neutru și au pluralul în **-e**, nu în **-uri**, cum era de așteptat: *clopot - clopot-e, șipot - șipot-e, șopot - șopot-e, ropot - ropot-e, tropot - tropot-e*. Această caracteristică aparte a substantivelor enumerate, cu declinare masculină la singular și cu declinare feminină la plural, se adaugă trăsăturilor structurale (sunt bisilabe, prima silabă fiind onomatopee și accentuată, iar silaba *pot* e neaccentuată) și întărește ipoteza că au fost clădite în aceeași fază străveche, fără să avem o explicație a excepției amintite.

De câte ori apare o submulțime de cuvinte vechi ce se supun unei ordini specifice neregăsită ca regulă gramaticală obișnuită, acea submulțime e proprie limbii românești arhaice și cuvintele ce se grupează în ea ascultă de o ordine internă strict românească, ceea ce exclude ipoteza împrumutării lor din limbi străine. Obârșia elementelor submulțimii, fie din slavă, fie din latină, este rodul fanteziei.

În românește, *submulțimea clo-pot-ului* este una din grupările care constituie marea mulțime a compozițiilor cu PFC *pot*. *Pot* are nu numai înțelesul de a fi cu puțință, ci și de a întări, a avea putere, tărie. Să examinăm vorba *clo-pot*, care e clădită din onomatopeea „*clo*” și rădăcina „*pot*”. Observăm că în multe cazuri unde apare în compunerea unui cuvânt, PFC *pot* se referă la o calitate latentă, virtuală, a obiectului descris, care e similară cu *energia potențială* studiată în fizică. Energia potențială se transformă în energie cinetică și sonoră doar atunci când omul acționează asupra *clopotului*, mișcându-l și lăsând *limba clopotului* să-l lovească. Traducând pe larg ce ne spune concentrat vorba *clopot*, avem: [*obiect care*] poate [*să scoată cu tărie sunetul*] *clo*, sau, inversat, „*clo – pot [face]*”. La fel ni s-a transmis stenografic termenul *trai-stă*, pe care l-am înțelege imediat de ar fi fost rostit cu silabele inversate: *stă-trai-ul*, deoarece în *trai-stă* pui să *stea* ce e nevoie pentru *trai-ul* omului, pentru subzistența zilnică.

Fără să dea vreo explicație, DLRM îl pune pe *clopot* în rândul **vorbelor străine**, pretinzând că e luat din v.sl. *klopotŭ*. Specialiștii ce au dat verdictele etimologice în DLRM aveau poate convingerea că nimeni n-o să-i verifice, sau nu le păsa de fel, făcându-și datoria de propagandă dictată de stăpânul străin. Să cercetăm dacă se poate susține **afirmația din DLRM după care clopot e de origine slavă**. Românii erau creștini în veacul al X-lea de când datează textele în v.sl., aveau deci biserici, care posedau *clopote*, cum era norma peste tot în lumea creștină a timpului spre a chema credincioșii la slujbe. *Clopotele* mai serveau și pentru alertarea populației sedentare de primejdia cotropitorilor, spre a se apăra. Dacă exista obiectul care scotea sunetul acela penetrant, **el trebuia să aibă un nume**. Rezultă că românii aveau în veacul al X-lea un nume pentru obiectul respectiv. Păgânii cotropitori nu aveau *clopote*, pentru că nu aveau trebuință de așa ceva, și nici n-aveau vreun motiv să care *clopote* grele în căruțele lor nomade. Neavând acel obiect, nu aveau nevoie să aibă un nume pentru el. Prin ce minune ar fi fost cu puțință ca românii sedentari creștini să preia un cuvânt specializat legat de practicarea cultului lor creștin de la niște nomazi necreștini care nu știau cum îi spune *clopotului*? Ajungem la o imposibilitate logică: strămoșii noștri nu puteau să preia un nume pentru *clopot* de la niște venetici, dușmani pe de-asupra, care nu posedau obiectul. În concluzie, reiese că ceea ce susține DLRM este un neadevăr și că prezența în vechea slavă bisericească a cuvântului *klopotŭ* se datorează împrumutării lui direct din limba românească a timpului, exact așa cum îl roșteau atunci strămoșii noștri de la Salonic la Ragusa, din Istria la Varna pe timpurile când frumoasa noastră limbă răsuna în acele locuri.

Apare o altă obiecțiune la determinarea oficială, legată de **tehnologia epocii istorice** respective. Obiectul zis *clopot* necesita o tehnologie superioară de turnare a aliajului din patru părți aramă și o parte cositor la temperaturi înalte, care era numai la îndemâna unei populații sedentare. O manufactură de turnat clopote nu e apanajul unor nomazi, nu poate fi ambulantă. În lumina acestor considerente reiese că vorba *clopot* nu poate să provină din limbi ale unor neamuri care, fiind în mișcare, nu aveau tehnologia de fabricare necesară, ca urmare nu aveau noțiunea respectivă. Ajungem la aceeași concluzie: în textele din v.sl., *klopotŭ* e un împrumut din românește, *u* final trădând prezența lui *u* din singularul arhaic al cuvântului nostru de gen neutru, *clopotu*. Aportul pe care-l aduc textele din v.sl. pentru istoria limbii noastre este valoros deoarece în ele apare prima menționare în scris a sute de cuvinte românești preluate de v.sl. încă din secolul al IX-lea. Vedem că nu există nici o schimbare a rostirii cuvintelor noastre cel puțin de la data când au fost consemnate în scris în textele v.sl., deci de zece veacuri încheiate grăim la fel!

Ultima obiecțiune pe care o avem față de înscrierea lui *clopot* drept cuvânt de origine slavă dată de DLRM este aceea că **respectivul cuvânt nu există în nici o limbă slavă!** *Clopot-ului* îi zice în limbile slave astfel: *zvaneŭ* (bg.), *zvono* (sb.), *kolokol* (rus.), *zvon* (ceh., slvc.), *dzwon* (pol.). Nici vorbă de *clopot*! Atunci, prin ce procedeu miraculos puteau aceste limbi să exporte un cuvânt pe care nu îl posedă?

Onomatopeea *clo-*, prima parte a cuvântului românesc *clo-pot*, se regăsește în cuvintele cu același înțeles din fr. *cloche*, germ. *Glo-cke*, sued. *klo-ckan*, galeză *glo-ch* și engl. *clo-ck*. Etimologii englezi găsesc pe *clock* menționat în textele din ME (Middle English, engleza medie), cu sens de *clopot* (prin extensiune și cu sens de ceas, care avea un *clopot* ce bătea la intervalele prestabilite) și dau proveniența din latina târzie, din vocabula *clo-cca*, dar, prudenți, se opresc acolo. O prezentare superficială e dată de etimologii francezi în Larousse: ei notează că *cloche* (în franceză) provine din latina târzie (*bas latin*) *clocca*, dar, ca să ne facă să credem că ei dețin cheia adevărului și știu mai multe decât colegii lor englezi, pretind că *clo-cca* din *bas latin* are origine celtică, nelistată însă (16, p. 2317). Pentru lingviștii francezi, originea celtică plutește într-o nebuloasă cu iz de legendă ireală, un fel de *Big Bang theory* la care se fac trimiteri ori de câte ori autorii nu doresc să-și bată capul cu veritabila origine a vreunui cuvânt. Limba „celtă” e tot atât de necunoscută ca și prezumtiva „indo-europeană”! E desigur regretabil că nu au habar de *clo-pot* din română, pe care ar fi trebuit să-l studieze, doar seamănă perfect la primele trei sunete, există și azi, e vorbit, iar limba română e parte din grupul romanic și în primul rând în acel grup trebuiau căutate cheile provenienței vorbelor franceze. Ne pare rău, *clo-cca* din lat. târzie nu este de origine celtică, ci continuă o veche vorbă construită pe onomatopeea *clo-*, care e născocită de strămoșii românilor, nu de ai celților. Sova galeză (limbă celtică din Wales, Țara Galilor) *glo-ch* are aceeași obârșie. Limbile celtice vorbite în Marea Britanie și Franța sunt considerate de istorici ca fiind mai vechi decât engleza ori franceza. Totul este însă relativ, pentru că depinde ce se înțelege prin vechime a unei limbi: prioritate pe un teritoriu sau păstrare cât mai fidelă a trăsăturilor vechi. Galeza din Wales, or gaelica din Irlanda nu au caracter conservator; ele abundă în consoane aspirate guturale tip „h” și vocale închise, cu pronunțări

neglijente și grăbite ale cuvintelor, cuvinte care sunt uneori de nerecunoscut față de cele notate în scris cu doar câteva secole în urmă. Nu acolo se află rădăcinile reale, mai ales că toate neamurile celtice și-au schimbat locurile prin migrație. Rădăcinile se află la neamul care stă la el acasă de când e lumea. Dr. Lucian I. Cueșdean consideră pe **cl*** ca un cod primar românesc bazat pe onomatopeea *clo-*, din care derivă noțiuni ce desemnează **sunet, zgomot, forfotă** (2, p. 47, p. 157). Rezultă că româna arhaică este cea care a creat cuvintele derivate din acest cod, pe care le-au preluat mai târziu limbile menționate. Prezența în românește a numeroși termeni ai codului **cl***, de pildă : *clo-n-can, clo-cot, clo-țan, clo-șca, cle-veti, cla-ca*, etc. stă mărturie că izvorul cuvintelor ce-l au pe *clo-* ca PFC este în limba noastră (vezi 2, p. 46 și p. 156).

De pildă *clo-cot*-ul e definit în DLRM ca fiind *mișcarea zgomotoasă pe care o face un lichid când fierbe*. Autorii DLRM găsesc pentru *clo-cot* o origine slavă, emițând părerea că provine din v.sl. *klokotŭ*, dar greșind direcția și de astă dată pentru că ajung la o concluzie pripită fără să studieze atent **cine** a luat vorba de la **cine**. *Clocot* nu e de origine slavă, nu e împrumutat de români de la cotropitori, ci e un element al mulțimii cuvintelor ce conțin pe *clo*, particulă fundamentală de construcție (PFC) bine conturată ca sens în românește și absentă din limbile slave. *Clo* este o onomatopee care imită sunetele joase, grave. Prezența lui *klokotŭ* în v.sl. se datorează copierii directe a cuvântului românesc. Deci relația între română și slavă e exact pe dos față de ce stă scris în DLRM: limba slavă a preluat din românește pe *clocot*, reproducându-l identic. Pentru *clo-șcă*, un alt element ce aparține mulțimii construite de PFC *clo* în limba noastră, DLRM descoperă o proveniență bulgărească, găsind acolo o slovă aproape la fel, *kločka*. Conform gândirii filoslave ce transpare din lectura DLRM, românii nu aveau un nume pentru domestica pasăre până ce s-au ivit bulgarii călări de pe Volga ca să-i învețe cum se cheamă respectiva zburătoare. Autorii DLRM ne-au obișnuit cu greșelile lor monumentale, așa că nu e de mirare că nu știau despre existența vorbeii *clo-șcă* și în franceza veche populară! *Clo-șcă* e un termen romanic, nu slav! A se vedea studiile savantului Gabriel Gheorghe (10 și 14, p. 113). Cum ar fi putut franceza să ia cuvântul de la un pâlci de bulgari năvălitori care, din fericire pentru vorbitorii ei, n-au ajuns până în Galia? *Cloșcă* există în bg. ca o continuare a miilor de cuvinte românești pe care le vorbeau oamenii locului când au fost cotropiți de slavi și bulgari.

Relația dintre *clo-che, Glo-cke, klo-ckan, glo-ch, clo-ck, clo-cca* cu *clo-pot*-ul nostru e limpede: toate vorbele listate păstrează prima silabă identică cu cea corespunzătoare din termenul românesc. Pe de altă parte, nici una nu are clarificarea necesară dată de ultima silabă *pot* din românește care subliniază energia potențială a obiectului, gata să sune, dar numai dacă e mișcat. Fidelă metodei sale primare de a explica condensat și metaforic trăsăturile majore ale cuvântului descris de un grup sonor, româna precizează că avem de-a face cu un obiect specializat care *poate* produce un sunet de tonalitate gravă *clo* numai dacă e lovit cu *put-ere* de limba sa. Doar în limba noastră se subliniază o calitate esențială a clopot-ului, și anume tăria asurzitoare, cu totul ieșită din comun, a sunetului său, fapt pentru care nu e trecut în rândul instrumentelor muzicale, în timp ce un *clopoțel* este un instrument muzical, grație tăriei suportabile a sunetului emis. Observăm că în *clo-pot* avem o dublă semnificație pentru PFC **pot**: una se referă la energia **pot-ențială** a obiectului, a doua se referă la tărie, la forța sunetului, la **put-erea** sa!

Ca să-și poată îndeplini menirea, un *clopot* trebuie să fie urcat la înălțime într-un turn, spre a fi auzit. Pentru turnul ce adăpostește *clopotul*, românii au creat vorba specializată *clopot-niță*, adăugând substantivului *clopot* un sufix des folosit în limba veche, *-niță*, cu mult înainte să se ivească orice cotropitori puși pe prădăciuni. Cele două cuvinte nu se pot disocia, pentru că un *clopot* avea nevoie obligatoriu de o *clopot-niță*, după cum *clopot-nița* avea noimă doar ca să adăpostească un *clopot*. Rezultă că ambele cuvinte sunt la fel de vechi, deci predatează veacului al X-lea. Deducem de aici că sufixul *-niță*, care se alipește lui *clopot* ca să creeze noul cuvânt *clopot-niță* pentru turnul clopotului, e la fel de vechi și deci anterior apariției textelor în vechea slavă. Pasul următor al raționamentului este generalizarea: toate vorbele ce au sufixele *-nița* sau *-ița* sunt strict românești, arhaice, de pildă: *bol-nița, tain-ița, grop-nița, oc-nița, etc.*, nu slave, cum am fost îndoctrinați de propaganda panslavă întărită de falsele concluzii mai vechi ale școlii puriste latinofile, care presupunea că tot ce nu e identic cu latina, e luat de la alții. Școala latinofilă nu avea la îndemână informațiile pe care le avem azi care subliniază vechimea mai mare a protolatinei continentale față de cea peninsulară, italică. Sute de cuvinte identice între franceza veche populară și româna țărănească, neregăsite în latina clasică sau alte graiuri italice stau mărturie despre existența latinei rustice continentale, diferită de cea care a generat latina clasică (10). Surpriza e că strămoșii noștri au zămislit cuvintele *clopot* și *clopot-niță* cu mult înaintea latinilor și slavilor.

Conform tradiției Bisericii, clădirea *clopotniței*, când aceasta e ridicată de sine stătătoare, este considerată loc sfințit dintr-o parohie, unde se mai fac uneori slujbe obștești (34, p. 116). Se remarcă importanța zidirii unde sunt așezate *clopoțele* în cadrul ansamblului construcțiilor religioase, alături de biserică, paraclise, troițe, capele. Vorba *clopotniță* nu există în nici o limbă slavă. Analiza vechimii slovei noastre ne dă un rezultat care e în deplină concordanță cu ceea ce ne spune Sfânta Tradiție a *Bisericii Ortodoxe Române*. Despre *biserică*, dr. L. I. Cueșdean demonstrează că vorba noastră e mult mai veche decât *basilica* din latină, pe care etimologii o cred că ar fi sursa de inspirație (3). E copilărească explicația oficială că româna pocește vorba latină, încurcând vocalele *a* cu *i*, apoi *i* cu *e* și schimbând

consoana / în r. E cu totul incorect, pentru că româna e o limbă având claritate aparte care păstrează fidel grupările sonore. *Biserica* e paralelă cu *basilica*, nu o greșită reproducere.

Pentru *clopot*, latina clasică are *tintinnabulum*, -i, un termen în care se repetă onomatopea *tin, tin*. Nu este clar dacă *tintinnabulum* se referea la *clopot*, sau mai degrabă la *clopoțel*, care e de fapt altceva. Conotația uzuală se pare că era de *clopoțel*, ceea ce explică de ce în perioada creștină, biserica romano-catolică nu a folosit termenul *tintinnabulum*, preferând pe *clo-cca*, vorba populară desemnând *clopotul* din latina vulgară. Acest *clo-cca* pare a fi o combinație de genul [*obiect care scoate sunetul*] **ca un clo-**. Dintre limbile romanice apusene, doar franceza îl păstrează pe *clo-che*, înrudit cu vorba românească *clo-pot*. Italiana nu are deloc termeni derivați din *clo-cca*, ci spune *campana*, cuvânt relativ nou, rezultat din *vaso campana*, o condensare din expresia medievală *vasi della Campania di bronzo*, deoarece în provincia Campania erau manufacturi renumite de clopote în sec. VI – VII (36). Termenul italianesc de *campana* a fost preluat și de greci, care spun *kampána*, ceea ce arată că grecii nu aveau o vorbă potrivită pentru *clopot*, la greci neexistând obiectul în tradiția lor religioasă politeistă din perioada precreștină. Încă nu avem un studiu istoric documentat asupra prezenței *clopotului* în toată aria fostului Imperiu Roman de Răsărit, dar trasarea evoluției obiectului corelată cu ce ne spune limba veche ne-ar putea dezvălui multe aspecte despre societatea și oamenii care-l foloseau. Lipsa unei noțiuni indigene la greci și existența în română a unui termen străvechi, *clopot*, pentru un obiect esențial în practicarea religiei, pledează pentru o organizare bisericească dezvoltată la români, dar absentă sau săracă la greci, cel puțin până în secolul VI, adică până în perioada imediat post-iustiniană, de când începe declinul nostru politic paralel cu ascensiunea grecească urmată de acapararea puterii în statul Roman de Răsărit.

Un acoperământ pentru cap care are forma unui *clopot* se cheamă *clap*, o metaforă care spune că un *clap* e *ca un clopot*, dar *nu e clopot*, nuanță semnalată prin pierderea terminației *-ot*. Ignorând asemănarea formei pălării respective cu *clopotul*, DLRM vrea să ne convingă că *clap* e luat din ungurește *kalap*, fără să ne lămurească cum puteau nomazii războinici să producă pălării în manufacturi ambulante în goana cailor. Dacă părerile autorilor DLRM, preluate și de DEX nu ar fi devenit norma oficială și sursa de informații asupra originii vorbelor limbii române pentru toate universitățile și academiile străine, ne-am fi putut amuza de năstrușniciile care abundă la tot pasul, dar din păcate paguba e foarte serioasă și e nevoie de multă strădanie s-o îndreptăm.

Rezumând discuția de mai sus, reținem următoarele argumente care absolvă cuvântul românesc *clopot* de osânda dată de dicționarele etimologice editate sub egida Institutului de Lingvistică din 1947 încoace:

1. Românii erau creștini în veacul al X-lea și se rugau în biserici care posedau *clopote*, necesare chemării la slujbă a credincioșilor. Clopotul era indispensabil practicării cultului creștin, sunetul său vestind toate evenimentele majore ale vieții românului: nașterea, căsătoria, plecarea din această lume.
2. Existând obiectul, acesta avea un nume în românește.
3. Obiectul *clopot* necesita o tehnologie complexă și se fabrica în manufacturi.
4. Manufacturile pentru turnat *clopote* erau fixe și nu puteau apărea decât la o populație sedentară care avea forța economică să clădească ateliere, să aibă meșterii calificați și metalele necesare.
5. Nomazii cotropitori plecați din zona nordică a Pripetului erau păgâni, nu aveau trebuință de *clopot*, nu-l puteau fabrica în șatră, pe drum, nu-l puteau căra pentru că era greu și voluminos.
6. Ca urmare, nomazii nu posedau acest obiect și nu aveau un cuvânt specializat pentru el.
7. Românii aveau un nume pentru obiect, care s-a perpetuat până astăzi, și anume **clopot**.
8. *Klopotŭ* din textele în vechea slavă bisericească datate începând cu veacul al X-lea este o copie a cuvântului românesc *clopot*, deoarece nomazii nu aveau habar de folosința sa înainte de încreștinare și l-au preluat neschimbat, ca un nume nou pentru o noțiune nouă pentru ei.
9. **Numele pentru obiectul extrem de important clopot legat de practicarea cultului creștin e luat direct de slavi de la români, nu de la greci, fapt care arată că efortul de încreștinare a acelor pagâni nu l-au făcut grecii, ci românii, ceea ce infirmă propaganda istorică de discreditare a românilor perpetuată de secole, și de greci, și de slavi.** Atât grecii, cât și slavii i-au tratat pe români ca și când n-ar exista, ceea ce are de-a face cu trufia nemăsurată, ura față de oamenii locului și șovinismul ultranaționalist, dar nu cu obiectivitatea istorică. Acest

comportament s-a întetit după agresiunea nimicitoare din 1940 a 13 state asupra României și sfâșierea ei. Toate tratatele istorice ce dezbat problema încreștinării slavilor ignoră cu desăvârșire rolul românilor. Slavii acceptă cu bucurie neadevărul istoric după care grecii i-au nășit, iar grecii se mândresc cu o ispravă nemeritată, mulțumiți că nu au fost pomeniți românii, adevărații autori ai încreștinării nomazilor nordici. Ambele grupări par fericite cu minciuna istorică bine ancorată asupra felului cum s-a făcut transferul de la păgânism la creștinism al slavilor numai prin acțiunea grecilor, excluzându-i pe români. Studiul atent al textelor slave vechi arată limpede că **slavii au imitat pe români** în tot ritualul lor, în rostirea liturgică, în cuvintele evangheliilor, **nu pe greci**, dovadă stând cele aproape o mie de cuvinte preluate de la români, nu de la greci! Atunci de la cine oare au luat slavii cultul creștin? De la greci?

10. Nu avem informații unde s-a inventat *clopotul*. Marea vechime a cuvântului nostru, vădită prin alcătuirea sa, pledează pentru originea pe pământurile noastre a acestui obiect.

11. Grecii au preluat termenul *kampána* pentru *clopot* tocmai de la italieni, de care îi desparte marea, și abia după veacul al VI-lea. Se pune legitima întrebare: de ce nu au zis *clopot*, imitând pe vecinii lor români (strămoșii aromânilor de azi) care aveau *clopote* de multe secole și le foloseau mereu? Explicația să fie oare aversiunea de atunci a grecilor pentru vorbitorii de limbă latină pe care îi doreau eliminați? Putem extrapola atitudinea lor ostilă față de aromâni ca având rădăcini adânci în istorie? Unii savanți români spun că da, și citează conflicte mai vechi, ca de pildă războiul Troiei și conflictul greco-macedonean pe vremea lui Alexandru cel Mare!

12. *Clopot* nu există în nici o limbă slavă vorbită. Toate limbile slave au cuvinte diferite pentru clopot, provenite în special de la morfemul *zvon* a cărui origine nu este în limba slavă! Vezi dr. L. I. Cuesdean, **2**, p. 102.

13. *Clopot* există doar în românește și în textele din vechea slavă bisericească, fapt care întărește afirmația de la punctul 8.

14. Analiza structurală a cuvântului *clo-pot* arată că e compus din onomatopeea *clo* având semnificație de sunet grav și din PFC *pot*, având aici înțeles de putere, tărie ieșită din comun, amândouă fiind monosilabe create de strămoșii românilor. Construcția aglutinată *clo-pot* definește două trăsături saliente ale obiectului care emite un sunet pe **tonalitate gravă** cu o **tărie asurzitoare**. Practic, vorba *clo-pot* ne spune despre obiect *ce face și cum face*. Nu regăsim această precizie în definirea cuvintelor prin componenți modulați monosilabici la nici o limbă veche din Europa!

15. Particula *clo-* se regăsește în cuvintele pentru *clopot* din latina târzie apuseană, franceză, galeză, germană, engleză ca un împrumut din româna arhaică.

16. Vorba *clo-pot* are o vechime considerabilă în românește ce poate depăși două milenii. Structura sa aglutinată bisilabică din *clo-* și *pot* îi conferă o mare străvechime. Nu avem încă informații despre probabila folosire a *clopotului* în religia noastră precreștină, dar ea este întru totul plauzibilă.

17. *Clo-pot-nița* este turnul ce adăpostește *clopotul*. Cele două noțiuni sunt inseparabile, un *clopot* trebuind să fie cocoțat în *clopotniță* spre a-și îndeplini funcțiunea. *Clopotnița* e un cuvânt arhaic românesc, existent înainte de începerea cotropirii de către slavi a sudului românesc.

18. Rezultă că sufixul *-nița* e de origine română și nu slavă, iar prezența lui în slavă se datorează nemijlocit influenței masive a limbii române asupra acelei limbi.

Este regretabilă inerția intelectualilor din BOR de a nu combate minciuna, cu dăunătoare repercusiuni, a precedentei altora atât în ceea ce privește cuvintele folosite în ritul nostru ortodox cât și în efortul misionar pentru încreștinarea cotropitorilor. Oare nu s-a găsit *nimeni* cu suficientă curiozitate și înțelepciune ca să se fi ridicat în apărarea onoarei naționale și a corectitudinii istorice spre a dezminți falsa origine slavă a sute de cuvinte folosite în limbajul nostru religios și falsa precedentă grecească în răspândirea ortodoxiei? Pe măsură ce a trecut vremea, fraudă s-a solidificat și s-a așezat pe pedestalul adevărului istoric, substituindu-l. Prelații noștri sunt primii care trebuiau să nu fie orbiți de minciuna răspândită de cei ce nu ne iubesc; trebuiau să caute și să afirme adevărul, urmând porunca dată de Domnul potrivit mesajului evanghelic „*Eu sunt Calea, Adevărul și Vieța*” (Ioan 14, 6). În mod esențial, o religie se exprimă prin viu grai, deci materialul zilnic de lucru al preoților e dat de cuvintele spuse, și chiar nimănui nu i-a păsăat cu ce vorbe se rostesc rugăciunile românești? Ritualul religios e bazat pe vorbire. Un cult făcut doar din gesturi, pe muțește, nu poate fi conceput! Reiese că este important să știi cu ale cui vorbe ne practicăm religia. Cu ale noastre sau cu ale altora? Dacă „savanți” răuvoitori au acreditat neadevărul că noi ne rostim slujbele mai ales cu vorbele altora, se pune

fireasca întrebare: prin ce scamatorie ar fi fost cu putință ca românii să lepede vorbele lor ancestrale și să le înlocuiască cu altele fabricate de neamuri primitive absente timp de zece secole de la fenomenul creștin?

27 cupror 2011, întru slava vecinică a limbii românești, nedatoare alteia.

~Lucian G Costi: „Pledoarie pentru apărarea limbii române (VIII)“

AUDIATUR ET ALTERA PARS (8)

Să fie ascultată și partea cealaltă

SAU

PLEDOARIE PENTRU APĂRAREA LIMBII ROMÂNE

ÎN PROCESUL INTENTAT ÎMPOTRIVA EI

DE CĂTRE CEI CARE NEAGĂ STRĂVECHIMEA ȘI ADMIRABILA SA ALCĂTUIRE

Lucian G. Costi

III. A TREIA PLEDOARIE (PARTEA A PATRA)

1. INTRODUCERE LA PARTEA A PATRA A CELEI DE-A TREIA PLEDOARII

Dictonul latinesc **AUDIATUR ET ALTERA PARS** (*să fie ascultată și partea cealaltă*) rezumă un principiu fundamental de drept conform căruia nici o persoană inculpată nu poate fi judecată fără o justă audiere, prin care i se dă putința să răspundă prin mărturii acuzațiilor aduse. Limba română a fost inculpată și apoi osândită, fără să se dea voie apărării să vorbească. Acum este timpul apărării ei.

Al optulea articol din lucrarea AUDIATUR ET ALTERA PARS continuă prezentarea de probe inedite care certifică obârșia românească a familiei de cuvinte generate de rădăcina **pot** pe baza dovezilor aduse de Nouă Școală de Lingvistică Românească (prescurtat **NȘLR**) ca și a metodologiei NȘLR de abordare a problemei originii cuvintelor noastre decretate neromânești de către determinările “oficiale”.

2. NOUA ȘCOALĂ DE LINGVISTICĂ ROMÂNEASCĂ

Toate adevărurile noi au început prin a fi eretice.

Gabriel Gheorghe, Getica 2005.

Cititorul este îndemnat să facă lectura operelor **NȘLR** prezentate în bibliografie pentru a se informa *in extenso* asupra tuturor fațetelor legate de acest vast subiect al înțelegerii limbii ce-o vorbim. Recomand lectura operelor din colecția Getica, ale autorilor Gabriel Gheorghe și dr. Lucian I. Cueșdean, notate în articolele din numerele precedente ale acestei reviste. Fără ele, multe concepte rămân neelucidate pe deplin. Premizele de la care pleacă NȘLR și metodologia de lucru au fost notate succint în numerele anterioare (articolele 1, 2, 3).

În numerele precedente am văzut că determinarea oficială conform căreia *milă* provine dintr-o limbă străină este incorectă, dovezile aduse de DLRM (6) în sprijinul osândirii lui *milă* fiind contradictorii. Întreaga familie a lui *milă*, cum ar fi *a milui*, *milos*, *milostiv*, *a se milostivi*, etc., s-a dovedit a fi zămislită de strămoșii noștri, nu de străini, și aparține limbii române, de unde mai apoi s-au inspirat alții. Expresia liturgică *Doamne miluiește* are o vechime de cel puțin 19 veacuri în românește și **n-are nici o legătură cu neamurile năvălitoare!** S-a demonstrat apoi că *Ispas* și *a ispăși* sunt cuvinte construite de strămoșii noștri și aparțin limbii române. Termenul *împotriva* e românesc, nu e luat de la nimeni, ci este cizelat din materialul lingvistic al românei străvechi! *Împotriva* este unul din elementele **multimii pot**, definită ca acea grupare de termeni românești generați de rădăcina **pot**. Rădăcina **pot** este o particulă fundamentală de construcție (prescurtat PFC) a limbii române, o monosilabă cu sens ce stă la temelia altor cuvinte. PFC **pot** participă la construirea unei vaste rețele de cuvinte cu o mare frecvență în limbă. Am început apoi să analizăm vorbele

noastre grupate într-o submulțime a **mulțimii pot**, pe care am convenit să o desemnăm drept *submulțimea clopotului*. Cuvintele aparținând *submulțimii clopotului* sunt create din zestrea de silabe cu sens într-o fază arhaică. *Clopot* ne-a dat numeroase indicii despre ce s-a petrecut în întunecata perioadă a veacurilor de restriște. Faptul că multe din aceste vocabule românești au fost preluate tardiv, la orizontul veacului al X-lea, de limbi slave prin intermediul limbii slave bisericesti nu poate fi o justificare, dată fiind absența documentelor mai vechi românești, a inversării rolurilor între limba donatoare, româna, și cele receptoare, în scop de propagandă politică. Adevărul trebuie restabilit pe baza dovezilor și argumentelor logice. Ele există!

3. SUBMULȚIMEA CLOPOTULUI: ROPOTUL

La Nature c'est le modele variable et infini qui contient tous les styles. Elle nous entoure mais nous ne la voyons pas.

Natura e modelul variabil și nesfârșit ce conține toate stilurile. Ea ne înconjoară dar noi nu o vedem.

Auguste Rodin, sculptor francez, 1840 – 1917.

Un alt element al submulțimii *clopot*-ului este *ropot*-ul. Alături de substantivul *ropot* și verbul înrudit *a ropoti*, avem verbul *a ropăi*, pronunțat uneori *a răpăi*, și subst. *răpăială*. Este semnificativ felul cum tratează DLRM acest subiect al cuvintelor care încep cu silaba *rop-* sau *răp-*. DLRM admite că *rop* sau *răp* sunt **cuvinte onomatopeice**, altfel spus sunt reproduceri ale unor sunete din **natură**, așa cum le pronunță românii. Subiectul onomatopeilor este trecut cu vederea prea ușor, deși ele reprezintă veritabile amprente digitale specifice fiecărei limbi. Există un *principiu conform căruia o comunitate umană percepe și exprimă sunetele din lumea înconjurătoare complet diferit față de alte grupări vorbind alte limbi*. **Două limbi neînrudite nu au aceleași interjecții și onomatopei**; statistic, orice asemănare între ele datorată hazardului este practic exclusă. Un copil român e avertizat să nu facă *buf*, iar dacă nu ascultă primește *na, na*, el trebuie să fie cuminte că altfel vine *bau-bau*, să nu *hăp-ăie* când bea *ap-a*, să nu *lip-ăie* cu limba, să nu *boc-ăne* că supără pe alții, etc. Interjecțiile *buf, na, na, bau-bau, hap, lipa, boc*, nu înseamnă nimic pentru un arab, un uzbek sau un sloven, doar românii le înțeleg. Reciproc, dacă vorbitorii altor limbi înțeleg unele din interjecțiile și cuvintele onomatopeice românești, rezultă că a existat o legătură între strămoșii lor și ai noștri. Onomatopeile sunt cele mai vechi și mai originale elemente lingvistice primare care, dacă sunt comune mai multor limbi, trădează o străveche relație între ele. Dacă în engleză există *lip* pentru buză, înseamnă că strămoșii lor trăiau cândva în comunitate cu ai noștri, pe continent, pentru că și noi avem interjecția *lipa, lipa* și verbul *a lip-ăi!* *Lip* din engleză e creat pe această onomatopee, fapt confirmat de grăirea străveche din anglo-saxonă, care e *lippa* (27, p. 966). Pe de altă parte, distanțarea acelei limbi față de limba noastră e legată, printre altele, de felul cum sunt pronunțate sunetele. Grăirea întărită a consoanelor și rostirea diferită a vocalelor, de multe ori incerte, sunt inacceptabile în limba noastră. Româna a folosit onomatopeile sale, extrem de numeroase, ca unități elementare de construcție, așa cum din cărămizi având dimensiuni prestabilite se poate ridica cel mai complex edificiu. Nici o limbă europeană nu păstrează atât de multe onomatopei ca limba noastră (vezi 4, p.11, întreg capitolul intitulat *Originea onomatopeică a limbii române*). Un principiu al **NŞLR** este că **orice cuvânt românesc bazat pe onomatopei românești este obligatoriu creat de români într-o fază arhaică a limbii și nu poate fi nicidecum împrumutat din alte limbi**. Toate cuvintele din *submulțimea clopotului* sunt alcătuite dintr-o **onomatopee** legată de rădăcina *pot*. În consecință, originea lor românească este confirmată. De cu totul altă părere erau autorii DLRM, convinși că merele de aur cresc în livada străinului, nu în livada noastră. **Cercetând cu atenție cum sunt alcătuite vorbele noastre, sine ira et studio, vedem că merele de aur se găsesc la noi în livadă și, dacă se află și în livezile ocupate de străinii ce ne înconjoară, sunt acolo pentru că au fost furate de la noi, atât livezile, cât și merele!**

Verbul *a ropăi* sau *a răpăi* este definit în DLRM astfel: *vb., IV, intranz, (despre ploaie, grindină, etc, la pers. 3; adesea figurativ) a se izbi de o suprafață tare, producând zgomote dese, scurte și ritmice; despre oameni, a lovi ritmic în ceva, producând zgomote dese și scurte. A trosni, – onomatopee (subl. n.).* DLRM notează că **a ropăi este sinonim cu a ropoti** (6, p. 725). Așadar, DLRM observă corect că *a ropăi* (sau *a răpăi*) e un verb generat de imitarea unui sunet din natură, onomatopeea *rop, rop, rop*, sau felul cum se reproduce prin grai zgomotul ploii. Deși DLRM nu trage concluzia ce se impune, reiese că acest cuvânt e făurit de strămoșii noștri și aparține numai graiului românesc, **deci e un cuvânt de origine românească**. De la *vb. a răpăi*, prin adăugarea sufixului *-eală*, avem subst. *răpăială*. O *răpăială* este o ploaie zgomotoasă, de scurtă durată, care mai are un atribut, acela că e *răpede* (6, p. 692). Începe să se vadă drumul pe care au mers sunetele grăite de strămoși, de la **onomatopei la coduri sonore** care definesc un concept mai larg centrat pe o noțiune cheie din care derivă noi cuvinte. Întreaga structură a limbii noastre vechi seamănă cu o **rețea imensă** în care se leagă și se intersectează elementele purtătoare de sens și cuvintele întemeiate pe ele: de la *clo-pot*, prin *pot* avem conexiunea *ro(p)-pot*, apoi prin *rop* avem legătura către *răp-ăială*, apoi *răp-ede*, etc. De la *clo-pot* apare altă legătură spre *pot-cap*, care se leagă prin *cap* de *căp-etenie*, ș.a.m.d. Rețeaua apare grafic ca o suită de **diagrame Venn**. Structura densă a acestei rețele este o trăsătură specifică numai unei **limbi primare**, care își organizează materialul sonor în mod ordonat prin procedee interne de compunere ce reflectă felul de a gândi

și de a interpreta lumea a vorbitorilor săi. Sarcina lingvistului român este să caute a pune la lumină evoluția internă a acestei limbi fabuloase, limba oamenilor celei mai vechi civilizații europene, cea a Văii Dunării, iar nu să-și piardă vremea în sterile căutări legate de vorbele celor din jur care seamănă cu ale noastre, lucru firesc pentru că toți au avut ceva de copiat, de preluat, de împrumutat de la cei care făuriseră prima societate avansată de pe continent, cu multe milenii în urmă. O civilizație avansată este, prin natura ei, donatoare către cei care caută să o imite, nu receptoare. Premiza de la care pleacă lingvistica dogmatică, conform căreia limba română este o limbă derivată, secundară, rezultată din împrumuturi din alte limbi, este o gravă eroare. Pornind de la o premiză falsă nu se poate ajunge decât la concluzii greșite.

De îndată ce onomatopeea *rop* primește prin aglutinare monosilaba *pot*, creându-se noul cuvânt *ro(p)-pot*, DLRM își modifică părerea, declarând că subst. *ropot* are obârșie slavă, deși verbul *a ropoti* a fost găsit sinonim cu verbul *a ropăi*, de care îl leagă asemănarea sunetelor primei silabe, care e onomatopeea *rop*. Verbul corespunzător *a ropoti*, e definit în DLRM astfel: *vb. IV, intranz. A produce zgomote repezi și cadențate, lovind ritmic în ceva. – Din ropot. Fără să analizeze ce e cu ropot, DLRM se grăbește să-i dea verdictul de vorbă străină de origine slavă, pretinzând că e împrumutat din textele scrise în v.sl., pe baza faptului că descoperă acolo vocabula rūpŭtŭ. Reiese că până în veacul al X-lea, românii nu aveau habar de ropot! Care ar fi explicația logică pentru o asemenea ciudățenie, doar românii aveau cai și înainte de veacul al X-lea și cu siguranță că acei cai, aflați în mers, făceau zgomote care trebuiau să aibă un nume; ca să nu mai vorbim de ploaie, care cădea în ropote și pe la anul 500 d.C., când nu se știa nimic de slavi. Hărțile lui Claudius Ptolemeus din anul 142 d.C. nici nu îi pomenesc! În schimb, Dacia cuprinzând Tirageția ce se întindea până dincolo de Bug era notată cu litere de-o șchioapă, având plânse suplimentare de detalii! Slavii erau încă puțini numeroși la acea dată și nu ieșiseră la prădăciune. Abia peste câteva secole, în care vremea rodnicia ieșită din comun a femeilor slave și-a spus cuvântul, mase mari de oameni înarmați s-au revărsat cu furie asupra pământurilor noastre.*

Cercetând chiar definițiile date de DLRM pentru *ropot*, e limpede că *răpăitul* și *ropotul* sunt legate semantic, dar autorii DLRM n-au priceput ce e cu silaba finală *pot* din *ro-pot*! Substantivul *ropot* e definit astfel în DLRM: *1. zgomot produs de loviturile dese ale copitelor unui cal care aleargă. 2. cădere precipitată și zgomotoasă (de scurtă durată) de ploaie sau de grindină; zgomot produs de această cădere. Curgere repede (și zgomotoasă) a unui torent sau a valurilor în mișcare. 3. Izbucnire (repetată) de aplauze; zgomot produs de aplauze. 4. Mișcare săltăreață (și zgomotoasă) de învârtire la dans.* Etimologia din slavă (v.sl. *rŭpŭtŭ*) dată de DLRM pentru *ropot* este greșită, fiind infirmată de analiza părților constitutive ale cuvântului românesc. Textele scrise în vechea slavă au transcris cuvântul nostru, deci v.sl. *rŭpŭtŭ* are ca etimon pe *ropot* din românește, nu invers!

Peste tot găsim în definiția lui *ropot* referirea la zgomot *put-ernic*. *Ro-pot* e un cuvânt compus din două silabe cu înțelesuri precise, prima fiind onomatopeea *rop*, a doua fiind rădăcina *pot*, care, odată legate, pierd pe unul dintre *p*, româneasca neacceptând pronunțarea consoanelor duble, spre deosebire de latină și italiană. Dublarea în vorbire și scriere a consoanelor nu e o trăsătură de limbă primară, simplă, ci trădează o evoluție cu tendință de complicare și rafinare de natură oratorică. Înainte de a decreta proveniența din slavă a lui *ropot*, autorii DLRM, care se presupune că știau cât de cât limbile surori, puteau observa că sonoritatea cuvântului *ropot* îl plasează în rândul vorbelor din vocabularul limbilor romanice, nu slave, de pildă să comparăm *ro-pot* și *re-pet*! *Ro(p)-pot* este clădit în românește pe același model ca și *clo-pot*. PFC **pot** conferă cuvântului *ro-pot* calitatea de tărie: un *ro-pot* este o *răpăială put-ernică*, care face *rop* cu *put-ere*. Ca și în cazul *clopotului* discutat mai sus, vorba *rŭpŭtŭ* găsită în textele din v.sl. este o **copie**, de astă dată stângace (cu stâlcirea vocalelor), a cuvântului românesc *ropot*, notat acum zece veacuri în scris. Onomatopeea *rop* sau *răp* din românește e o creație arhaică a limbii române pe care o regăsim preluată în limbi germanice, de pildă: în engl. vb. *to rap*, a lovi, cu o bătaie scurtă și *repede*, a bate sacadat într-un material tare, în suedeză vb. *rappa*, a lovi (**27b**, p. 1370).

4. DE LA RĂP LA RĂP-EDE

Frumos lucru e adevărul și durabil; însă nu e acceptat ușor.

Plato, ap. Diogenes Laertius, 3, 26.

Onomatopeea *rop*, sau *răp*, a dat naștere codului **r*p**, din care izvorăște un cuvânt des folosit: *repede*. Conceptual, *răp-ăiala* ploii este punctul de plecare al adjectivului *repede*, pronunțat arhaic *răp-edede*, întrucât succesiunea iute a căderii ploii e cea mai bună asemănare din natură pentru conceptul de viteză. Zgomotul sacadat, care are mare frecvență, sugerează noțiunea redată de adjectivul și adverbul *repede*. Termenul *repede* a fost conceput în limba română într-o fază arhaică, extrem de veche, când s-a traversat conceptual de la onomatopee, prin generalizare, la exprimarea însușirii de *iute*. Derivarea lui *repede* din lat. *rapidis* dată de lingvistica dogmatică nu se poate susține. Vorba românească e mult mai veche decât cea latinească, pentru că ea izvorăște din onomatopeea *răp*, care se

păstrează în română, dar lipsește în latină. Istoria ridicării edificiului limbii române este și azi prezent în fața ochilor noștri, existând în mare parte verigile lanțului evolutiv. Latina apare ca o limbă mult elaborată și epurată de elementele străvechi, căreia nu-i poți detecta ușor evoluția naturală. Verbul *to rap* din engleză, derivat și el direct din onomatopeea *răp* vine să întărească evoluția conceptuală de la onomatopee la ideea de *repede*, exprimând o acțiune efectuată cu viteză, repeziciune.

5. SUBMULȚIMEA CLOPOTULUI: ȘIPOTUL

Rigiditatea, conservatorismul datinei, a menținut onomatopeea și construcțiile onomatopeice în limba română de zeci de mii de ani.

Lucian Iosif Cueșdean, România, inima vechii Europe, Ed. Solif, 2006, p.6.

Pentru alte cuvinte din *submulțimea clopotului*, DLRM nu mai dă o obârșie slavă, dar găsește corespondente în limbi neoslave, cum ar fi pentru *și-pot*. Definiția dată de DLRM pentru substantivul *și-pot* conține în același timp și explicarea originii sale, fără ca autorii DLRM să observe aceasta: 1) *izvor de unde apa țîșnește cu putere* (subl. n.) *captată printr-un jgheab; chiar jgheabul, țeava de scurgere*; 2) *loc unde o apă curge repede*. Neobservând legătura dintre cea de-a doua silabă a lui *și-pot* cu cea a rădăcinii *pot* din *put-ere*, DLRM dă o comparație cu bg. *šepot*, care înseamnă *murmur*, altceva decât noțiunea din românește. Comparația cu slova din bg. nu ne ajută să aflăm etimologia cuvântului nostru, ci este o simplă informație colaterală. Chiar dacă DLRM se abține de la a decreta că *și-pot* provine din bg., faptul că este amintit un termen bulgăresc alături de cuvântul nostru este de natură să întărească cititorului convingerea că limba română, chiar dacă nu e direct tributară limbii bulgărești în cazul citat, se află într-o situație de subordonare față de aceasta și, pentru că dicționarul insistă asupra originilor slave ale vorbelor noastre, reiese că direcția preluării cuvântului e mai degrabă din bg. spre română. Etimologia lui *și-pot* este cât se poate de simplă: e cuvânt românesc străvechi construit pe rădăcina *pot*. Prima silabă *și-* se referă la apa în curgere, așa cum o regăsim în *și-roaie*. Listarea în DLRM a slovei din bg. lângă cuvântul nostru nu își are rostul.

Dacă am lista în dreptul fiecărei vorbe românești toate cuvintele similare din alte limbi, copii mai mult sau mai puțin fidele ale originalelor românești, atunci volumul uriaș de informații ar face ca dicționarele noastre etimologice, devenite tomuri de mii de pagini, să fie mărturii ale direcției reale a vehiculării vorbelor, de la noi la ei, iar nu de la ei la noi. Dar, acest exercițiu este în fond necesar în viitor, spre a revendica prioritățile spirituale pe care le moștenim de la străbunii noștri, oamenii locului de numeroase milenii. Astăzi, într-un context politic extrem de ostil, zestrea noastră, preluată în mare parte de învingătorii vremelnici, este negată. Oricum ar fi, este timpul să aflăm adevărul și să ridicăm fruntea!

Din păcate, lucrările care au primit girul Institutului de Lingvistică după 1947 încoace bătătoresc același drum bazat pe un **postulat**, conform căruia nu există cuvinte făurite de români, ca urmare orice vorbă din limba noastră trebuie să provină din altă limbă, începând cu latina, elina, limbile nomazilor nord-estici, maghiara, turca, etc. Doar alte limbi au calitatea de a crea cuvinte și de a le împrăștia în jur? Chiar orice cuvânt românesc trebuie să aibă o mamă străină? Nimănu-i a trecut prin cap că românii moștenesc vorbe pe care le transmit părinții lor, din generație în generație? Urmând un raționament similar cu cel folosit de metoda inducției matematice, mergând din aproape în aproape, la un moment dat în trecut, a trebuit ca un grup uman de strămoși să convină asupra accepțiunii generale a unui cuvânt, care devenea astfel element de comunicare. Acel element de comunicare nu era nimic altceva decât un cuvânt românesc, creat de strămoșii noștri, pe care l-au perpetuat toate generațiile de români până azi. Pe teritoriul românesc s-au descoperit cele mai vechi urme de locuire din Europa inclusiv fragmente de craniu (vezi *Peștera cu Oase*) datate 35.000 de ani î. C., iar Valea Dunării abundă în obiecte arheologice vechi de multe milenii ce atestă activități umane din cele mai diverse, inclusiv nașterea agriculturii, a locuitului urban, a sanctualelor. Oamenii aceia erau inteligenți, comunicau între ei și nu au părăsit niciodată locurile de baștină. Iar noi suntem îndotrinați că *plug* e o vorbă preluată de la oameni ce sălășluiau în apropierea zonei arctice, în care nu se poate face agricultură! Nu a venit oare timpul să ne lepădăm de asemenea fantasmagorii servite de la catedrele de unde ni se vrăjesc urechile cu teorii care seamănă izbitor cu păcăleala croitorilor din povestea *Hainele cele noi ale Împăratului* a lui Hans Christian Andersen? Subliniem acest bizar mod de a aborda subiectul limbii noastre prin prisma postulatului amintit, deoarece din lectura dicționarilor „oficiale” reiese că românii nu au fost în stare să născocască nici un cuvânt. Conform cu această logică pipernicită, profund antinațională, nici nu e de mirare că nu există niciieri în dicționarele etimologice vreo referire la cuvinte de origine românească, adică făurite de geniul înaintașilor noștri, fără nici un fel de influență de la alții. În cel mai bun caz, după ce au fost epuizate căutările prin diverse ogrăzi de primprejur, autorii dicționarilor noastre etimologice se resemnează cu notația de *cuvânt de origine necunoscută*, cu implicația că e posibil să fi fost cândva o limbă neștiută care s-a milostivit să-l dăruiască românilor.

6. SUBMULȚIMEA CLOPOTULUI: ȘOPOTUL

Daco-geții erau drepecți pentru că erau oameni cu frică de Dumnezeu, erau oameni conduși de legile teocratice. ...Emigranții din teritoriul României au pierdut treptat credința, morala și legea daco-geților... Răstălmăcirea istoriei la 180 de grade este rodul unor orgolii. Cei puternici au tras totdeauna jarul pe turta lor. Puterea trainică se obține cu mintea în timp ce puterea temporară se obține cu bâta. Puterea trainică este credința în Dumnezeu ce hărăzește omul cu forțe creatoare. Puterea bâtei face și desface forme statale.

Lucian I. Cueșdean, „Sistemul sumerian“ al Limbii Române, Ed. Orfeu, 2000, p.22

Spre deosebire de *și-pot*, un *șo-pot* e un subst. neutru pentru un zgomot ușor produs de apă, de vânt, de frunze, zgomot de glasuri care șoptesc, iar verbul a *șo-poti* înseamnă a vorbi în șoaptă, cf. DLRM. De astă dată DLRM dă pe bg. *šepot* ca etimologie sigură a cuvântului nostru, pornind de la falsa presupunere că dacă seamănă, e precis cauza, obârșia vorbei noastre, conform unui raționament care ar asigura oricărui elev de liceu corijența la cursul de LOGICĂ. Probabil că autorii DLRM erau convinși că există o corelație între raportul de forță politică recentă și cel de spiritualitate și cultură existent acum vreo zece veacuri. O asemenea corelație nu a fost nicăieri dovedită de nici o cercetare. Dacă statul român s-a aflat sub amenințarea agresiunii simultane a treisprezece state în iunie-septembrie 1940 și statul bulgar, **unul din cele treisprezece**, a ocupat pământ românesc, nu reiese deloc că bulgarii ne-au impus folosirea de cuvinte bulgărești cu un mileniu în urmă. Pe atunci ei numărau câteva mii de oameni, noi câteva milioane! *Șo-pot* nu este un cuvânt luat de la nimeni; el este parte din *submulțimea clopotului*, discutată mai sus, a cărei trăsătură de bază este alipirea între o silabă de proveniență onomatopee și silaba *pot*. Prima silabă se datorează interjecției *și!* care denotă invitația la tăcere în românește, cum avem *șu-șu*, *a șușui*, *a șușoti* (DLRM, p. 841). *Chuchoter* din franceză, pe care DLRM îl dă ca obârșie a lui *șușoti* din română, e la origine un cuvânt galic derivat tot din interjecția discutată, frate bun cu a *șușui*. E unul din sutele de **slove** prezente doar în română și franceză, mărturie a unui *continuum lingvistic* de la Marea Neagră la Adriatică până în Provence-Languedoc ce predatează expansiunii militare romane. Ca o digresiune, *slova* e o vorbă **ultra-arhaicăromânească**, nu proto-slavă, pe care o regăsim în *solva* din latină, unde avem metateza **I cu o** în **o cu I**, o inovație cauzată de *inabilitatea latinei de a pronunța grupul **sl***; vorba latinească e mai nouă decât cea românească, amândouă fiind însă construcții sonore ale limbii romanice. *Șo-pot* este analizat de un etimolog român de la mijlocul secolului XX, Alexandru Ciorănescu, care notează că avem aici o *creație expresivă românească, din care ar putea proveni formele slave*” (35). Alexandru Ciorănescu a fost profesor la Universitatea La Laguna din Tenerife. El este autorul unui vast dicționar etimologic, dar fiind adeptul școlii latiniste, nu observă că **slovele** noastre *“slave”* sunt de fapt tot românești, copiind fără discernământ aberațiile etimologice ale lui Cihac, pentru numeroase cuvinte neregăsite în latină. Cu toate acestea, el recunoaște în multe cazuri prioritatea românească, deși o face cu timiditate. *Șipot* și *șopot* sunt cuvinte românești diferite, cu înțelesuri nuanțate pe conotația de zgomot, fie mai tare, fie mai slab. Singurul cuvânt din bg. ce aduce cu ele este *šepot*, care are doar sens de *murmur*, înțeles care-l apropie de *șopot*, nu de *șipot*. Este limpede că româneasca are două cuvinte brodate inițial pe zgomotul făcut de apă, în timp ce în bg. e doar unul. Limba donatoare este cea care e mai bogată și mai precisă și în care cuvintele se clădesc din elemente simple, modulate și combinate logic. **Ca principiu istoric-lingvistic, orice slovă similară cu una românească prezentă doar în limbile neoslave din peninsula Balcanică, dar absentă în graiurile slave de baștină (din focarul de migrare), nu poate să provină decât din limba locului, adică româna.** Conform acestui principiu discutat *in extenso* mai înainte (articolul 6), orice limbă neoslavă care posedă o vocabulă similară, l-a preluat din românește, nu invers. Analiza spectrografică a cuvintelor discutate din *submulțimea clopotului* întărește concluziile ce derivă din principiul enunțat. *Șipot* și *șopot* sunt vorbe străvechi românești.

7. UN CUVÂNT RAR: HROPOT-UL

Lingviștii susțin că românii strămoși aproape că nu vorbeau înainte de a exista grecii, romanii și slavii, concept care mie mi se pare că depășește orice aberație. Se pierde din vedere superioritatea unei civilizații sedentare, în comparație cu cea a unor nomazi, deși este irațional să consideri niște păstori migratori ca fondatori și generatori de cultură avansată, ca și cum aceasta s-ar dobândi pascănd oile, precum grecii nomazi și slavii.

Lucian I. Cueșdean, România, inima vechii Europe, Ed. Solif, 2006, p. 10.

Hropot, o vorbă rară azi, însemnând gâfâit, respirație grea, aparține de asemenea *submulțimii clopotului*. A. Ciorănescu notează că este o *creație expresivă*, intuind că *hropot* e construit pe baza onomatopeii **hâr** și îl compară cu verbul sb. *hropiti*, a gâfâi (35). Parcă speriat de gândul că alții ar fi putut copia vreun cuvânt românesc, autorul nu îndrăznește să afirme că *hropiti* din sb., pe care îl menționează, e preluat din românește, nu numai în virtutea realității istorice conform căreia româna era limba oamenilor locului înainte de a fi dizlocată, iar sârba continuă graiul la origine foarte sărac al năvălitorilor nord-estici de acum 12 secole, ci și pe baza analizei construcției cuvântului. *Hro-pot*, la

plural *hro-pote*, are trăsăturile pe care le-am amintit în articolul anterior (7) ce caracterizează *submulțimea clopotului*. Onomatopeea *hâr* se regăsește în verbele *a hâr-âi*, *a hâr-șâi*, *a hor-căi*, și în subst. *hâr-ca*.

Tropot, un cuvânt extrem de important al submulțimii *clo-pot-ului*, va fi discutat *in extenso* la analiza substantivului *trup* și a verbului *a cotropi*.

27 răpciune 2011, într-o slava vecinică a limbii românești, nedatoare alteia.

Anexa

PRESCURTĂRI

adj. adjectiv

adv. adverb

as. anglo-saxona

bg. bulgara

BOR Biserica Ortodoxă Română

ceh. ceha

cf. conform

DEX Dictionarul explicativ al limbii romane

DLRM Dicționarul limbii române moderne

engl. engleza

fr. franceza

germ. germana

gr. v. greaca veche

i.e. indo-europeana

it. Italiana

lat. latina

m*l cod fundamental compus din consoanele m și l având între ele o vocală sau diftong

m*r cod fundamental compus din consoanele m și r având între ele o vocală sau diftong

neoslave limbile din Balcani apărute după cotropirea slavă (Academia Română, 1941)

NȘLR Noua Școală de Lingvistică Românească

OCS Old Church Slavonic, adică “slava veche bisericească”, aceeași limbă scrisă pe care DLRM o notează v.sl., “vechea slavă”

PFC particulă fundamentală de construcție, monosilabă cu sens ce stă la baza de cuvinte noi

pol. poloneza

prep. prepoziție

q.e.d. quod erat demonstrandum (ceea ce era de demonstrat)

refl. reflexiv

rom. româna

rus. rusa

rus. ruseasca

s.f. substantiv feminin

sb. sârba

slvc. slovacă

slvn. slovena

sp. Spaniola

subl. n. sublinierea noastră

subst. substantiv

sued. suedeza

tranz. tranzitiv

ucr. ucraineana, rusa mică

v*s cod fundamental compus din consoanele v și s având între ele o vocală sau diftong

v. t. verb tranzitiv

v.sl. vechea slavă

vb. Verb

BIBLIOGRAFIE

1. Bădin, Alexandru, *Dacia din vestul și din estul Europei*, Editura Albatros, București, 1999.

2. Dr. Cueșdean, Lucian I., *Sistemul sumerian al limbii române*, Editura Orfeu 2000, București, 2001. [NŞLR]

2b. Beekes, Robert, S.P., *Comparative Indo-European Linguistics, An Introduction*, John Benjamins Publishing Co., Amsterdam, 1995.

- 3.** Dr. Cueșdean, Lucian I., *Româna, limba vechii Europe*, Editura Solif, București, 2006. [NȘLR]
- 4.** Dr. Cueșdean, Lucian I., *România, inima vechii Europe*, Editura Solif, București, 2006. [NȘLR]
- 6.** *** *Dicționarul limbii române moderne*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1958, 961 p. (DLRM)
- 10.** Gheorghe, Gabriel, *În vechime, Franța a fost românofonă*, Getica, Tom 1, nr. 1-2, Editura Gândirea, București, 1992. [NȘLR]
- 12.** Gheorghe, Gabriel, *O ipoteză nouă: Româna străveche=Indo-europeana comună*, Getica, Tom 1, nr. 3-4, p.41, Editura Gândirea, București, 1992. [NȘLR]
- 13.** Gheorghe, Gabriel, *Studii de cultură și civilizație românească*, Editura Fundației Gandirea, Bucuresti, 2001. [NȘLR]
- 14.** Gheorghe, Gabriel, *Studii de cultură și civilizație românească II*, Editura Fundației Gândirea, București, 2005. [NȘLR]
- 16.** Grand Dictionnaire Encyclopedique Larousse, Tome 3, Librairie Larousse, Paris, 1982.
- 27.** Webster, Noah, *Webster's Universal Dictionary of the English Language*, Vol I, The World Syndicate Publishing Company, Cleveland, 1936.
- 27b.** Webster, Noah, *Webster's Universal Dictionary of the English Language*, Vol II, The World Syndicate Publishing Company, Cleveland, 1936.
- 34.** Magieru, Andrei, *Catehism creștin ortodox*, ed. 3-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990.
- 35.** Ciorănescu, Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române*, Editura Saeculum, București, 2002, traducere din limba spaniolă, 1055 pagini.
- 36.** Bolelli, Tristano, *Dizionario Etimologico*, Ed. Vallardi, Milano, 2006.

Toate drepturile rezervate autorului.